

**МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЦЕНТР
МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
«ИНТЕРНАУКА»**

**Сборник тезисов научных трудов
XXII МЕЖДУНАРОДНАЯ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ
КОНФЕРЕНЦИЯ:
«АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ
СОВРЕМЕННОЙ НАУКИ»**

«28» июля 2017

**Москва – Астана – Харьков – Вена
2017**

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЦЕНТР
МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
«ИНТЕРНАУКА»

Сборник тезисов научных трудов

**XXII МЕЖДУНАРОДНАЯ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ:**

**«АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ
СОВРЕМЕННОЙ НАУКИ»**

«28» июля 2017

Збірник тез наукових праць

**XXII МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ:**

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ НАУКИ»

«28» липня 2017

Abstracts of scientific papers

**XXII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE:**

«ACTUAL PROBLEMS OF MODERN SCIENCE»

July 28, 2017

Москва–Астана–Харьков–Вена
2017

ББК 20
УДК 001
А-43

А-43 Актуальные проблемы современной науки: сборник тезисов научных трудов XXII Международной научно-практической конференции (Москва–Астана–Харьков–Вена, «28» июля 2017 года) / Международный научный центр, 2017. — 64 с.

В сборнике представлены материалы XXII Международной научно-практической конференции: «Актуальные проблемы современной науки».

Материалы публикуются на языке оригинала в авторской редакции.

Редакция не всегда разделяет мнения и взгляды автора. Ответственность за достоверность фактов, имен, географических названий, цитат, цифр и других сведений несут авторы публикаций.

При использовании научных идей и материалов этого сборника, ссылки на авторов и издания являются обязательными.

© Авторы статей, 2017
© Международный научный центр, 2017
© Международный научный журнал
«Интернаука», 2017

Редакционная коллегия

Глава редакционной коллегии: **Тарасенко Ирина Алексеевна** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Заместитель главы редакционной коллегии: **Коваленко Дмитрий Иванович** — кандидат экономических наук, доцент (Украина)

Заместитель главы редакционной коллегии: **Золковер Андрей Александрович** — кандидат экономических наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Румянцев Анатолий Александрович** — доктор технических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Сергейчук Олег Васильевич** — доктор технических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Беликов Анатолий Серафимович** — доктор технических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Мельник Виктория Николаевна** — доктор технических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Наумов Владимир Аркадьевич** — доктор технических наук, профессор (Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Луценко Игорь Анатольевич** — доктор технических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Пахрутдинов Шукриддин Илесович** — доктор политических наук, профессор (Республика Узбекистан)

Член редакционной коллегии: **Степанов Виктор Юрьевич** — доктор наук по государственному управлению, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Дегтярь Андрей Олегович** — доктор наук по государственному управлению, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Дегтярь Олег Андреевич** — доктор наук по государственному управлению, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Колтун Виктория Семеновна** — доктор наук по государственному управлению, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Щербан Татьяна Дмитриевна** — доктор психологических наук, профессор, Заслуженный работник образования Украины, ректор Мукачевского государственного университета (Украина)

Член редакционной коллегии: **Цахаева Анжелика Амировна** — доктор психологических наук, профессор (Российская Федерация, Республика Дагестан)

Член редакционной коллегии: **Сунцова Алеся Александровна** — доктор экономических наук, профессор, академик Академии экономических наук Украины (Украина)

Член редакционной коллегии: **Денисенко Николай Павлович** — доктор экономических наук, профессор, член-корреспондент Международной академии инвестиций и экономики строительства, академик Академии строительства Украины и Украинской технологической академии (Украина)

Член редакционной коллегии: **Кухленко Олег Васильевич** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Чубукова Ольга Юрьевна** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Драган Елена Ивановна** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Захарин Сергей Владимирович** — доктор экономических наук, старший научный сотрудник, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Скрипник Маргарита Ивановна** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Ефименко Надежда Анатольевна** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Мигус Ирина Петровна** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Смолин Игорь Валентинович** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Шинкарук Лидия Васильевна** — доктор экономических наук, профессор, член-корреспондент Национальной академии наук Украины (Украина)

Член редакционной коллегии: **Гоблик Владимир Васильевич** — доктор экономических наук, кандидат философских наук, доцент, Заслуженный экономист Украины (Украина)

Член редакционной коллегии: **Заруцкая Елена Павловна** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Вдовенко Наталия Михайловна** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Копилук Оксана Ивановна** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Ниценко Виталий Сергеевич** — доктор экономических наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Шевчук Ярослав Васильевич** — доктор экономических наук, старший научный сотрудник, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Рамский Андрей Юрьевич** — доктор экономических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Мухсинова Лейла Хасановна** — доктор экономических наук, доцент (Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Задерей Петр Васильевич** — доктор физико-математических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Байчоров Александр Мухтарович** — доктор философских наук, профессор (Республика Беларусь)

Член редакционной коллегии: **Ильина Антонина Анатольевна** — доктор философских наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Сутужко Валерий Валериевич** — доктор философских наук, доцент (Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Стеблюк Всеволод Владимирович** — доктор медицинских наук, профессор криминалистики и судебной медицины, Народный Герой Украины, Заслуженный врач Украины (Украина)

Член редакционной коллегии: **Щуров Владимир Алексеевич** — доктор медицинских наук, профессор, главный научный сотрудник лаборатории коррекции деформаций и удлинения конечностей (Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Свиридов Николай Васильевич** — доктор медицинских наук, главный научный сотрудник отдела эндокринологической хирургии, руководитель Центра диабетической стопы (Украина)

Член редакционной коллегии: **Иоелович Михаил Яковлевич** — доктор химических наук, профессор (Израиль)

Член редакционной коллегии: **Сопов Александр Валентинович** — доктор исторических наук, профессор (Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Свинухов Владимир Геннадьевич** — доктор географических наук, профессор (Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Сенотрусова Светлана Валентиновна** — доктор биологических наук, доцент (Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Кузава Ирина Борисовна** — доктор педагогических наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Бабина Юлианна Ивановна** — докторантка (Республика Молдова)

Член редакционной коллегии: **Коньков Георгий Игоревич** — кандидат технических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Русина Юлия Александровна** — кандидат экономических наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Белялов Талят Энверович** — кандидат экономических наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Сибирянская Юлия Владимировна** — кандидат экономических наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Щепанский Эдуард Валерьевич** — кандидат экономических наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Криволапов Василий Сергеевич** — кандидат экономических наук, доцент (Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Саньков Петр Николаевич** — кандидат технических наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Артюхов Артем Евгеньевич** — кандидат технических наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Филева-Русева Красимира Георгиева** — кандидат психологических наук, доцент (Республика Болгария)

Член редакционной коллегии: **Баула Ольга Петровна** — кандидат химических наук, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Вавилова Елена Васильевна** — кандидат сельскохозяйственных наук, доцент (Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Вицентий Александр Владимирович** — кандидат математических наук, доцент (Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Мулик Екатерина Витальевна** — кандидат наук по физическому воспитанию и спорту, доцент (Украина)

Член редакционной коллегии: **Олейник Анатолий Ефимович** — кандидат юридических наук, профессор (Украина)

Член редакционной коллегии: **Химич Ольга Николаевна** — кандидат юридических наук (Украина)

Член редакционной коллегии: **Фархитдинова Ольга Михайловна** — кандидат философских наук (Украина)

СОДЕРЖАНИЕ

СЕКЦИЯ 1. БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЕТ, АНАЛИЗ И АУДИТ.....	9
Рубан Ліна Олегівна, Овчаренко Юлія Сергіївна Побудова системи діагностики фінансового стану промислового підприємства	9
Сусіденко Юлія Валентинівна, Столяр Ганна Костянтинівна Методика та напрями удосконалення контролю основних засобів у системі управління суб'єктами господарювання	20
СЕКЦИЯ 2. ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ НАУКИ.....	25
Мирза-Сіденко Валентина Миколаївна До питання оптимізації елементів структурної будови регіональної екомережі Кіровоградської області	25
СЕКЦИЯ 3. НАЦИОНАЛЬНАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ	29
Гарбар Олександр Олександрович Національна безпека як частина державних інтересів в постбіполярній системі міжнародних відносин.....	29
СЕКЦИЯ 4. ПРОБЛЕМЫ МЕТОДОЛОГИИ И ПРАКТИКИ УПРАВЛЕНИЯ	32
Наврыленко Nataliya, Yatsuk Iryna The influence of personnel motivation to efficiency activity of enterprise's ...	32
СЕКЦИЯ 5. ТЕХНИЧЕСКИЕ НАУКИ.....	35
Chernyshev Denys Modernization of identification indicators organizational-technological reliability: substantial and functional formulation of the problem to the applied algorithms	35
Волкова Анастасія Сергеевна Перспективи розвитку методів укріплення ґрунта в дорожньому будівництві.....	38
СЕКЦИЯ 6. ФИНАНСЫ, ДЕНЬГИ И КРЕДИТ, СТРАХОВАНИЕ И БИРЖЕВОЕ ДЕЛО.....	41
Белялов Талят Енверович, Андрушко Андрій Олегович Перспективи залучення іноземних інвестицій до АПК України в умовах фінансової кризи	41

Голота Василь Володимирович	
Цінні папери як інструмент фінансування бізнес-проектів	45
Русіна Юлія Олександрівна, Литвинова Альбіна Тарасівна	
Аналіз стану банківських депозитів в Україні	49
Скібчик Олена Сергіївна	
Управління оборотними коштами підприємства	53
Ульченко Світлана Миколаївна	
Платоспроможність як інструмент запобігання банкрутству підприємства	59
СЕКЦИЯ 7. ЭКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ ПРЕДПРИЯТИЕМ	62
Al-Ababneh Hasan Ali	
Peculiarities of formation of advertising campaign in the activity of airports ...	62

Секція 1.

БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЕТ, АНАЛИЗ И АУДИТ

Рубан Ліна Олегівна

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку, аудиту та економічного аналізу
Харківський інститут фінансів
Київського національного торговельно-економічного університету
м. Харків, Україна*

Овчаренко Юлія Сергіївна

*студентка
Харківського інституту фінансів
Київського національного торговельно-економічного університету
м. Харків, Україна*

ПОБУДОВА СИСТЕМИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Враховуючи нестабільність політичної ситуації в країні, яка без сумніву негативно впливає на економіку, у діяльності українських промислових підприємств простежується дефіцит фінансових ресурсів, що приводить до скорочення їх господарської активності, зниження фінансово-економічної результативності та погіршення фінансового стану. Однак не всі підприємства здатні оперативно виявити та усунути перші прояви кризи тим самим наражаючи себе на високий ризик «невиходу» з неї. З огляду на це, гостро постає питання щодо своєчасної та ефективної діагностики фінансового стану, яка дасть змогу виявити несприятливі тенденції розвитку та попередити настання банкрутства. При цьому вирішальну роль відіграє правильний вибір системи показників для діагностики, що надасть змогу достовірно оцінити економічну безпеку та попередити розвиток негативних кризових явищ на підприємстві.

Питанням аналізу і діагностики фінансового стану підприємств присвячені роботи таких вчених, як Поддєрьогін А.М., Білик Л.Д., Шеремет А.Д., Савицька Г.В., Кизим М.О., Мец М.О., Дєєва Н.М. та Дєдіков О.І., Клочан П.П., Базілінська О.Я. та багато інших. Проблемами побудови інтегральних показників фінансового стану підприємств займалися Терещенко О.О., Цал-Цалко Ю.С., Ковальов В.В. Мамонова Г.В. та інші.

Позитивно оцінюючи результати, отримані дослідниками, необхідно зазначити, що більшість методологічних питань залишається неузгодженими.

Діагностика фінансового стану підприємства може розглядатись як процес, який дає можливість виявляти порушення пропорцій у фазах циклу кругообігу капіталу на підприємстві на ранній стадії й встановлювати причини, що їх викликали [6]. Тобто, система діагностики фінансового стану повинна забезпечувати як моніторинг, автоматичний облік і розрахунок фінансових показників, так і виявляти області та причини порушень.

Для побудови системи економічної діагностики підприємства в цілому Забродський В., Трескунова Л та Янов Л. пропонують застосувати структурно-статистичний підхід, тобто виділити в його структурі складові частини, що виконують певну функцію чи сукупність однорідних функцій, – підсистеми підприємства, тобто вивчити його структуру [5]. Далі пропонується визначити перелік показників діагностування, до якого включити такі показники, які характеризують діяльність окремих підсистем та одночасно дають можливість здійснити узагальнюючу діагностику стану підприємства.

Отже, дані автори розглядають підприємство як загальну систему діагностики (ЗСД), в якій виділяються підсистеми діагностування – локальні системи діагностики (ЛСД), для котрих визначаються переліки діагностичних показників та алгоритми їх розрахунку – локальні алгоритми діагностики (ЛАД), а також описані алгоритми загальної діагностики (АЗД), що враховують взаємозв'язок між показниками.

Пропонуємо застосувати даний принцип побудови системи діагностики для більш вузького об'єкта – фінансового стану підприємства, тобто розглядати саме фінансовий стан як загальну систему діагностики. Тоді постає проблема виділення локальних систем діагностики фінансового стану та формування для них списків діагностичних показників.

Дослідження, що були проведені Кизимом М. О., Забродським В. А., Зінченком В. А., виявили, що більшість науковців при вимірі фінансового стану підприємства намагались охопити всі три фази циклу кругообігу капіталу: залучення, розміщення та використання [6]. Більш детальний аналіз, здійснений даними авторами, показав, що фазу залучення капіталу характеризують зазвичай показниками фінансової стійкості, фазу розміщення – показниками ліквідності та платоспроможності, а фазу використання – показниками прибутковості (рентабельності) та оборотності капіталу (ділової активності).

Отже, як локальні системи діагностики фінансового стану підприємства доцільно використати фазу кругообігу капіталу: ЛСД 1 «Залучення капіталу», ЛСД 2 «Розміщення капіталу», ЛСД 3 «Використання капі-

талу». Тоді система діагностики фінансового стану підприємства можна подати у вигляді, представленому на рис. 1.

Наступним кроком побудови системи діагностики фінансового стану підприємства повинно стати формування локальних алгоритмів діагностики за трьома виділеними підсистемами, для чого потрібно визначити переліки показників діагностики та алгоритми їх розрахунку.

Показники, що відбираються для діагностики, повинні утворювати систему, тобто вони повинні описувати найсуттєвіші характеристики фінансового стану підприємства, виключаючи дублювання та суперечливість один одному. Для формування систем показників за кожною виділеною локальною системою діагностики фінансового стану підприємства було досліджено існуючі методики оцінки фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності, ділової активності та рентабельності підприємства.

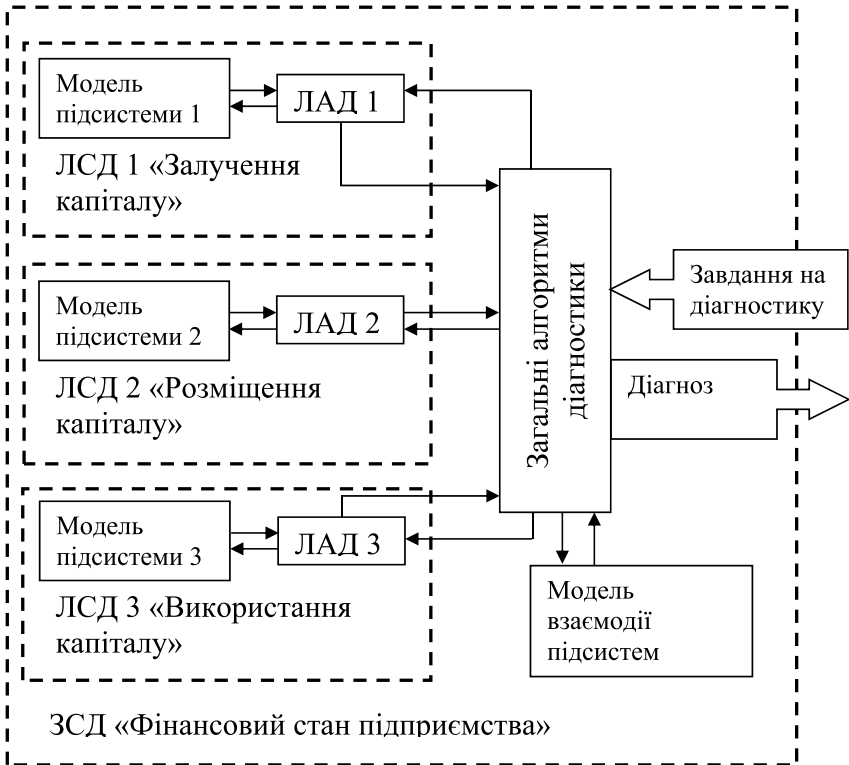

Рис. 1. Система діагностики фінансового стану підприємства
 Джерело: розроблено авторами за даними [5]

До показників, що характеризують фазу залучення капіталу, слід віднести показники фінансової стійкості. Проаналізуємо склад показників, які пропонуються вченими для оцінки фінансової стійкості підприємств (табл. 1).

Таблиця 1

Показники фінансової стійкості, що пропонуються різними вченими

Автор	Коефіцієнти:										
	автономії	фінансової залежності	фінансового ризику	маневрування власного капіталу	довгострокового залучення позикових коштів	забезпеченості запасів власними оборотними коштами	короткострокової заборгованості	реальної вартості майна	фінансового левриджу	інші	Разом
Поддєрьогін А.М. [13]	+	-	+	-	-	-	-	-	-	2	4
Савицька Г.В. [14]	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	1
Ковальов В.В. [8]	+	+	+	+	+	-	-	-	+	6	12
Шеремет О.О. [1]	+	+	+	+	+	+	-	+	-	7	14
Лахтіонова Л.А. [11]	-	+	+	+	+	+	-	-	+	10	16
Білик М.Д. [3]	+	-	+	+	+	-	-	-	-	1	5
Шеремет А.Д. [17]	+	-	+	+	+	-	+	+	-	4	10
Базілінська О.Я. [2]	+	+	+	+	-	-	-	-	-	2	6
Цал-Цалко Ю.С. [15]	+	+	-	-	+	-	-	-	+	11	15
Разом	7	5	7	7	6	2	1	2	3	48	-

Джерело: складено авторами

Відповідно до частоти використання показників різними спеціалістами, всебічного дослідження фінансової стійкості, а також виключивши коефіцієнти, що близькі за аналітичним змістом, до системи показників діагностики фінансової стійкості доцільно віднести наступні: коефіцієнт автономії, коефіцієнт маневрування власного капіталу, коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів, коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами, коефіцієнт реальної вартості майна,

коефіцієнт фінансового левериджу. Розрахунок даних коефіцієнтів для зручності використання в практичній діяльності підприємств доцільно надати з застосуванням показників діючих форм фінансової звітності (табл. 2).

Таблиця 2

**Перелік діагностичних показників та алгоритми їх розрахунку
для ЛСД 1 «Залучення капіталу»**

№ з/п	Назва показника	Алгоритм розрахунку	Норматив
1	коефіцієнт автономії	<u>ф. 1, ряд. 1495</u> ф. 1, ряд. 1900	>0,6
2	коефіцієнт маневрування власного капіталу	<u>ф. 1, ряд. 1495 + ряд 1595 —</u> <u>ряд. 1095</u> ф.1, ряд. 1495	>0,5
3	коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	<u>ф. 1, ряд. 1595</u> ф.1, ряд. 1495 + ряд. 1595	зменшення
4	коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами	<u>ф. 1, ряд. 1495 + ряд. 1595 —</u> <u>ряд. 1095</u> ф.1, ряд 1100	>0,1
5	коефіцієнт фінансового левериджу	<u>ф.1, ряд. 1595</u> ф.1, ряд. 1495	<1
6	коефіцієнт реальної вартості майна	<u>ф.1, ряд 1010</u> ф. 1, ряд. 1300	>0, збільшення

Джерело: складено авторами

До показників, що характеризують фазу розміщення капіталу, слід віднести показники ліквідності та платоспроможності. Склад показників, які пропонуються різними вченими для оцінки ліквідності та платоспроможності підприємств, наведено у таблиці (табл. 3).

Оскільки перелік використовуваних для оцінки ліквідності та платоспроможності показників неширокий, і всі вони характеризують різні аспекти розміщення капіталу, то до системи показників діагностики доцільно віднести всі п'ять розглянутих показників (табл. 4).

Проаналізуємо склад показників, які пропонуються вченими для оцінки ділової активності та рентабельності підприємств, що характеризують фазу використання капіталу (табл. 5, 6).

До переліку діагностичних показників, що характеризують фазу використання капіталу, доцільно включити наступні коефіцієнти оборотності: активів (капіталу), оборотних активів, запасів, дебіторської заборгованості, кредиторської заборгованості, а також такі показники рентабельності: активів, власного капіталу, продажу, виробництва (табл. 7).

Показники ліквідності та платоспроможності,
що пропонуються різними вченими

Автор	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Коефіцієнт швидкої ліквідності	Коефіцієнт загальної ліквідності	Власні оборотні кошти	Коефіцієнт критичної ліквідності	Інші	Разом
Лагун М.І. [10]	+	+	+	-	-	1	4
Савицька Г.В. [14]	+	+	+	-	-	1	4
Ковальов В.В. [8]	+	+	+	+	+	9	14
Деєва Н.М., Дедіков О.І. [4]	+	+	+	+	-	-	4
Базилінська О. Я. [2]	+	+	+	+	-	5	9
Білик М. Д. [3]	+	+	+	+	+	3	8
Клочан В.П. та ін. [7]	+	+	+	-	-	-	3
Шеремет А. Д. [17]	+	+	+	-	-	-	3
Поддєрьогін А.М. [13]	+	+	+	-	-	-	3
Цал-Цалко Ю. С. [15]	+	+	+	-	-	-	3
Разом	10	10	10	4	2	19	–

Джерело: складено авторами

Таблиця 4

Перелік діагностичних показників та алгоритми їх розрахунку
для ЛСД 2 «Розміщення капіталу»

№ з/п	Назва показника	Алгоритм розрахунку	Норматив
1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	ф.1, ряд. 1165 ф.1, ряд. 1695	0,2–0,35
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	<u>ф.1, ряд. 1195 + ряд. 1100</u> ф.1, ряд. 1695	0,7–0,8
3	Коефіцієнт загальної ліквідності	<u>ф.1, ряд. 1195</u> ф.1, ряд. 1695	>1
4	Коефіцієнт критичної ліквідності	ф.1, ряд. 1195 – ряд. 1100 ф.1, ряд. 1695	>0,8
5	Власні оборотні кошти	ф. 1, ряд. 1495 + ряд. 1595 – ряд. 1095	зростання

Джерело: складено авторами

Таблиця 5

Показники ділової активності, що пропонуються різними вченими

Автор	Коефіцієнти:							інші	Разом
	оборотності активів (капіталу)	оборотності оборотних активів	оборотності запасів	оборотності дебіторської заборгованості	оборотності власного капіталу	оборотності кредиторської заборгованості	стійкості економічного зростання		
Мец В.О. [12]	-	+	+	+	+	-	+	12	17
Комаріст О.І. [9]	-	+	+	-	+	+	-	9	11
Ковальов В.В. [8]	+	+	+	+	+	+	+	6	13
Антипенко Є.Ю. [1]	-	-	-	+	-	+	-	5	7
Савицька Г.В. [14]	+	-	-	-	-	-	-	1	2
Білик М. Д. [3]	+	+	-	-	+	-	+	6	10
Шеремет А.Д. [17]	+	+	+	+	+	-	-	3	8
Поддєрьогін А.М. [13]	+	+	+	+	+	+	-	4	10
Разом	5	6	5	5	6	4	3	46	-

Джерело: складено авторами

Таблиця 6

Показники рентабельності, що пропонуються різними вченими

Автор	Показники рентабельності:							інші	Разом
	активів	продажу	власного капіталу	інвестицій	виробництва	поточних активів			
Білик М. Д. [3]	+	+	+	+	-	+	-	5	
Савицька Г.В. [14]	+	+	-	-	-	-	1	3	
Ковальов В.В. [8]	+	+	+	-	-	-	5	8	
Шеремет А. Д. [17]	+	+	+	-	-	+	-	4	
Базілінська О. Я. [2]	+	+	+	-	+	-	4	8	
Цал-Цалко Ю. С. [15]	+	-	+	-	-	-	7	9	
Мец В.О. [12]	+	-	+	-	-	-	1	3	
Разом	7	5	6	1	1	2	18	-	

Джерело: складено авторами

Перелік діагностичних показників та алгоритми їх розрахунку
для ЛСД 3 «Використання капіталу»

№ з/п	Назва показника	Алгоритм розрахунку	Норматив
1	Коефіцієнт оборотності активів (капіталу)	$\frac{\text{ф.2, ряд.2000}}{(\text{ф.1, гр. 3 ряд. 1300} + \text{гр. 4 ряд. 1300})/2}$	зростання
2	Коефіцієнт оборотності оборотних активів	$\frac{\text{ф.2, ряд.2000}}{(\text{ф.1, гр. 3 ряд. 1195} + \text{гр. 4 ряд. 1195})/2}$	зростання
3	Коефіцієнт оборотності запасів	$\frac{\text{ф.2, ряд.2000}}{(\text{ф.1, гр. 3 ряд. 1100} + \text{гр. 4 ряд. 1100})/2}$	зростання
4	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	$\frac{\text{ф.2, ряд.2000}}{(\text{ф.1, гр. 3 ряд. 1125} + \text{ряд. 1130} + \text{ряд. 1135} + \text{ряд. 1155} + \text{гр. 4 ряд. 1125} + \text{ряд. 1130} + \text{ряд. 1135} + \text{ряд. 1155})/2}$	зростання
5	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	$\frac{\text{ф.2, ряд.2000}}{(\text{ф.1, гр. 3 ряд. 1695} + \text{гр. 4 ряд. 1695})/2}$	зростання
6	Рентабельність активів	$\frac{\text{ф.2, ряд.2350}}{(\text{ф.1, гр. 3 ряд. 1300} + \text{гр. 4 ряд. 1300})/2} \times 100\%$	зростання
7	Рентабельність власного капіталу	$\frac{\text{ф.2, ряд.2350}}{(\text{ф.1, гр. 3 ряд. 1495} + \text{гр. 4 ряд. 1495})/2} \times 100\%$	зростання
8	Рентабельність продажу	$\frac{\text{ф.2, ряд.2350}}{\text{ф.2, ряд.2000}} \times 100\%$	зростання
9	Рентабельність виробництва	$\frac{\text{ф.2, ряд.2350}}{\text{ф.2, ряд.2050}} \times 100\%$	зростання

Джерело: складено авторами

Для побудови загального алгоритму діагностики фінансового стану підприємства може бути використана сукупність динамічних нормативів, яка охоплює всі важливі складові досліджуваного об'єкту. Для цього потрібно впорядкувати економічні показники за темпами їх зростання з метою визначення нормативної динаміки та отримати їх еталонно впорядкований динамічний ряд.

Використаємо для формування загального алгоритму діагностики фінансового стану підприємства таку динамічну модель фінансової стійкості:

$$T^{\text{ЧПвдпр}} > T^{\text{ЧП}} > T^{\text{ВР}} > T^{\text{ВОК}} > T^{\text{ПА}} > T^{\text{ПЗ}} > T^{\text{К}} > T^{\text{ВК}} \quad (1)$$

де $T^{\text{ЧПвдпр}}$, $T^{\text{ЧП}}$, $T^{\text{ВР}}$, $T^{\text{ВОК}}$, $T^{\text{ПА}}$, $T^{\text{ПЗ}}$, $T^{\text{К}}$, $T^{\text{ВК}}$ — темпи зростання чистого прибутку, що реінвестується в розвиток виробництва, чистого прибутку,

виручки від реалізації, власного оборотного капіталу, поточних активів, поточних зобов'язань, капіталу, власного капіталу відповідно [15].

Таблиця 8

Загальний алгоритм діагностики фінансового стану підприємства

№ з/п	Співвідношення показників	Економічний зміст
1	$T^{ЧВідр} > T^{ЧП}$	зростання частки реінвестування чистого прибутку
2	$T^{ЧП} > T^{ВР}$	зростання рентабельності продажу
3	$T^{ВР} > T^{ВОК}$	прискорення оборотності власного оборотного капіталу
4	$T^{ВОК} > T^{ПА}$	збільшення покриття поточних активів власним оборотним капіталом підприємства
5	$T^{ПА} > T^{ПЗ}$	зростання коефіцієнту поточної ліквідності
6	$T^{ПЗ} > T^{К}$	зростання частки поточних зобов'язань у капіталі підприємства
7	$T^{К} > T^{ВК}$	підвищення рівня залучення позикового капіталу у оборот підприємства
8	$T^{ЧП} > T^{ВОК}$	зростання рентабельності власного оборотного капіталу
9	$T^{ЧП} > T^{ПА}$	зростання рентабельності поточних активів
10	$T^{ЧП} > T^{ПЗ}$	зростання рентабельності поточних зобов'язань
11	$T^{ЧП} > T^{К}$	зростання рентабельності капіталу
12	$T^{ЧП} > T^{ВК}$	зростання рентабельності власного капіталу
13	$T^{ВР} > T^{ПА}$	прискорення оборотності поточних активів
14	$T^{ВР} > T^{ПЗ}$	прискорення оборотності поточних зобов'язань
15	$T^{ВР} > T^{К}$	прискорення оборотності капіталу
16	$T^{ВР} > T^{ВК}$	прискорення оборотності власного капіталу
17	$T^{ВОК} > T^{ПЗ}$	збільшення покриття поточних зобов'язань власним оборотним капіталом
18	$T^{ВОК} > T^{К}$	збільшення частки власного оборотного капіталу у капіталі підприємства
19	$T^{ВОК} > T^{ВК}$	збільшення коефіцієнту маневреності власного капіталу
20	$T^{ПА} > T^{К}$	збільшення частки поточних активів у капіталі (активах) підприємства

Джерело: складено авторами за даними [15]

Такий підхід до побудови загального алгоритму діагностики фінансового стану підприємства дає змогу не просто зафіксувати значення

певного фінансового показника на конкретну дату, а виявити диспропорції у кругообігу капіталу, які негативно впливають на фінансовий стан підприємства.

Запропонована система діагностики фінансового стану промислових підприємств дає можливість виявляти негативні тенденції у зміні фінансового стані підприємства за трьома фазами кругообігу капіталу: залучення, розміщення та використання. Дана система діагностики фінансового стану підприємства може функціонувати в двох режимах: 1) цільовий (фундаментальна діагностика) — передбачає робота за певним завданням, що визначається керуючою системою; 2) безперервний (експрес-діагностика) — передбачає збір та аналіз даних з заданою періодичністю за встановленим переліком показників та надання інформації про наявні відхилення.

Література

1. Антипенко Є. Ю. Аналіз теоретичних аспектів ділової активності підприємства та існуючих підходів до її оцінювання / Є. Ю. Антипенко, С. М. Ногіна, Ю. С. Піддубна // Сталій розвиток економіки. — 2013. — № 3. — С. 76–80.
2. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навч. посіб. / О. Я. Базилінська. — К.: ЦУЛ, 2009. — 328 с.
3. Білик М. Д. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / М. Д. Білик, О. В. Павловська, Н. М. Притуляк, Н. Ю. Невмержицька. — К.: КНЕУ, 2005. — 592 с.
4. Деева Н. М. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / Н. М. Деева, О. І. Дедіков. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 328 с.
5. Забродский В. Экспертная система диагностики деятельности предприятия / В. Забродский, Л. Трескунова // Бизнесинформ. — 1998. — № 21–22. — С. 88–93.
6. Кизим М. О. Оцінка і діагностика фінансової стійкості підприємства: Монографія / М. О. Кизим, В. А. Забродський, В. А. Зінченко, Ю. С. Копчак. — Х.: Видавничий дім «ІНЖЕК», 2003. — 144 с.
7. Клочан В. П. Використання методу коефіцієнтів для оцінки фінансового стану підприємства / В. П. Клочан, В. Ф. Клочан, Н. І. Костаневич, А. Г. Костирко // Економіка АПК. — 2008. — № 7. — С. 54–55.
8. Ковальов В. В. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / В. В. Ковальов. — М.: Издательский дом БИНФА, 2011. — 141 с.
9. Комаріст О. І. Оцінка ділової активності підприємств у ринкових умовах / О. І. Комаріст // Науковий вісник ПУСКУ. — 2011. — № 1. — С. 76–79.
10. Лагун М. І. Методичні аспекти аналізу платоспроможності підприємства / М. І. Лагун // Формування ринкових відносин в Україні. — 2006. — № 2(57). — С. 53–58.
11. Лахтіонова Л. А. Аналіз фінансової стійкості суб'єктів підприємницької діяльності: Монографія / Л. А. Лахтіонова. — К.: КНЕУ, 2011. — 880 с.
12. Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: навч. посіб / В. О. Мец. — К.: Вища школа, 2003. — 217 с.

13. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств: підручник / А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Л. Д. Буряк. — К.: КНЕУ, 2008. — 552 с.

14. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: підруч. для студ. вищ. навч. закл., що навч. за освітньо-проф. програмою спеціаліста зі спец. / О. М. Бандурка, М. Я. Коробов // «Фінанси», «Банківська справа»: «Облік і аудит». — 2. вид., перероб. і доп. — К.: Либідь, 2013. — 384 с.

15. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз: підручник / Ю. С. Цал-Цалко, Ю. Ю. Мороз, Л. А. Суліменко. — Житомир.: ПП «Рута», 2012. — 609 с.

16. Чуприна Л. В. Матричне моделювання як інструмент стратегічного аналізу в системі стратегічного управлінського обліку / Л. В. Чуприна, Л. О. Рубан // Актуальні проблеми економіки. — 2017. — № 1(187). — С. 409–417.

17. Шеремет А. Д. Теорія економічного аналізу / А. Д. Шеремет. — М.: Инфра-М, 2011. — 352 с.

Сусіденко Юлія Валентинівна

*к.е.н., доцент кафедри Аудиту та державного контролю
Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця, Україна*

Столяр Ганна Костянтинівна

*Студент 6 курсу
Вінницького національного аграрного університету
м. Вінниця, Україна*

МЕТОДИКА ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Внутрішньогосподарський контроль є основним джерелом інформаційного забезпечення управління підприємством, який розробляється власником та спрямований на забезпечення дотримання законності й економічної доцільності здійснення операцій, збереження майна, попередження, виявлення і виправлення суттєвих помилок та викривлень інформації, належне формування облікових даних та фінансової звітності [1, с. 3].

Аналіз літературних джерел з питань проведення внутрішнього контролю основних засобів дозволяє зробити висновок, що чимало праць вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів присвячено вивченню саме цієї теми. Вагомий внесок у вирішення зазначеної проблеми внесли: Ф. Бутинець, Г. Давидов, Н. Дорош, Б. Кругляк, Л. Кулаковська, Ю. Шча, В. Савченко, Б. Усач та багато інших.

Метою статті є дослідження теоретико-організаційних аспектів внутрішньогосподарського контролю основних засобів та з'ясування його ролі на українських підприємствах.

Забезпечення ефективності управління значною мірою залежить від раціональної організації внутрішнього контролю, оскільки прийняття управлінських рішень здійснюється в умовах невизначеності, зміни потенціалу економічного розвитку підприємства, дії дестабілізуючих чинників і ризику.

Внутрішній контроль необхідний передусім для забезпечення впевненості керівництва підприємства в тому, що всі керуючі впливи досягли своєї мети і всі вказівки виконуються. Саме тому у світовій практиці під

контролем розуміють будь-яку процедуру, яка сприяє зменшенню схильності до ризику. Водночас він є складовою частиною ринкового механізму, одним із прийомів перевірки виконання прийнятих рішень, найважливішою функцією управління економікою.

Процес організації внутрішньогосподарського контролю починається з формування мети та відповідних завдань проведення контролю. Завдання внутрішнього контролю основних засобів показані на рис. 1.

Рис. 1. Завдання внутрішнього контролю необоротних активів [2, с. 4]

Об'єктом внутрішньогосподарського контролю основних засобів є господарські операції з основними засобами, господарські процеси, які в сукупності становлять господарську діяльність підприємства. До них відносять: збереження власних і орендованих основних засобів; стан техніко-експлуатаційної дисципліни за операціями з основними засобами; стан бухгалтерського обліку та звітності за операціями з придбання, руху, використання основних засобів.

Відповідно, за повнотою охоплення контрольних функцій суб'єктами внутрішньогосподарського контролю їх класифікацію можна представити наступним чином (рис. 2).

Рис. 2. Класифікація суб'єктів внутрішньогосподарського контролю підприємства [2, с. 7]

Для своєчасного та належного виконання всіх поставлених завдань перед внутрішнім контролем основних засобів суб'єкт контролю повинен бути забезпечений необхідною інформацією. Джерелами отримання такої інформації є: наказ про облікову політику підприємства; первинні документи щодо обліку основних засобів (договори купівлі-продажу об'єктів, договори на капітальне будівництво, архітектурно-технічні паспорти, розрахунки кошторису, акти прийому-передачі, акти на списання, картки (книги, відомості) інвентарного обліку, розрахунки нарахування амортизації; тощо); реєстри аналітичного та синтетичного бухгалтерських обліків; Журнал 4 (відомості 4.1–4.3); Головна книга; фінансова та оперативна звітність підприємства; акти та довідки попередніх ревізій, аудиторські висновки та інша документація, що узагальнює результати внутрішнього контролю.

Проаналізувавши існуючу методику контролю основних засобів, дослідивши погляди різних вчених, представимо основні етапи контролю основних засобів підприємств за п'ятьма етапами (рис. 3).

До кола проблем, які негативно впливають на розвиток процесів удосконалення контролю основних засобів, можна віднести: похибки у інформативності первинних документів з обліку основних засобів; низький

рівень інформаційного забезпечення управління матеріально-технічною базою, що представлено на підприємстві системою обліку, аналізу, аудиторського контролю; проблеми аналізу ефективності використання основних засобів і можливості її прогнозування тощо.

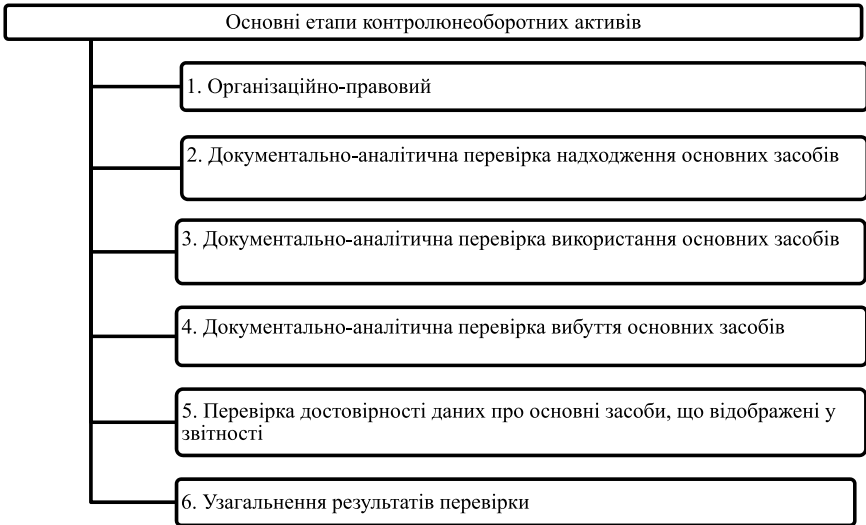

Рис. 3. Основні етапи контролю необоротних активів [2, с. 9]

Наявність даних проблем обумовлює створення ефективної системи внутрішнього контролю основних засобів, яка включає: аналіз основних засобів підприємства за минулий період; аналіз структури та стану основних засобів; контроль за формуванням амортизаційної політики підприємства; контроль за своєчасним оновленням основних засобів підприємства; контроль за використанням основних засобів підприємства; внутрішній контроль використання основних засобів.

Варто також звернути увагу на зміни насамперед у частині підвищення оперативності та ефективності контролю основних засобів підприємств, що вимагає вирішення таких завдань: дослідження сутності основних засобів, їх складу, класифікації в різних галузях економічної науки; узагальнення та систематизація класифікації основних засобів; дослідження діючої методики нарахування амортизації, обліку та контролю зносу основних засобів; аналіз діючої організації та методики обліку основних засобів, впливу на них змін податкової політики та виявлення шляхів її вдосконалення; розроблення рекомендацій з удосконалення методики контролю ефективності використання основних засобів із застосуванням інформаційних систем і технологій.

Для вирішення поставлених завдань варто здійснити такі дії:

- удосконалити методику обліку надходження основних засобів у системі аналітичних рахунків, що дозволить спростити систему бухгалтерських записів та контролю;
- розробити бухгалтерську модель економічного механізму амортизації, що сприятиме вирішенню проблем фінансового, внутрішньогосподарського контролю амортизаційних процесів та їх податкового аспекту;
- удосконалити методику обліку витрат на ремонти основних засобів, що підвищить ефективність управління витратами;
- розробити моделі залежності експлуатаційних витрат від віку устаткування, яка дозволить визначити доцільність проведення ремонту основних засобів [3, с.48].

Отже, дотримання усіх вищезазначених рекомендацій дозволить підприємству раціонально побудувати систему внутрішнього контролю, та допоможе тримати під контролем умови збереження основних засобів, наявність та ефективність їх використання.

Література

1. Неміш, Ю. Поняття «основні засоби» у сучасних наукових дослідженнях [Текст] / Ю. Неміш // Аграрна економіка. — 2012. — № 3–4. — С. 1–7.
2. Бутинець, Т. А. Внутрішній аудит основних засобів: виявлення типових порушень в обліку [Текст] / Т. А. Бутинець // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. — 2014. — № 3(30). — С. 3–12.
3. Стригуль, Л. С. Шляхи удосконалення організації обліку і аудиту основних засобів на підприємстві / Л. С. Стригуль, А. С. Тімонова // Вісник НТУ «ХПІ». — 2014. — № 32 (1075). — С. 47–50.

Секция 2. ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ НАУКИ

Мирза-Сіденко Валентина Миколаївна
доцент кафедри географії та геоecології
Центральноукраїнський державний педуніверситет
м. Кропивницький, Україна

ДО ПИТАННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ЕЛЕМЕНТІВ СТРУКТУРНОЇ БУДОВИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОМЕРЕЖІ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Одним із стратегічних напрямів збереження біорізноманіття в Україні є розбудова національної екологічної мережі України. Проектування екомережі України виконується на трьох масштабних рівнях: національному, регіональному, локальному. Рішенням Кіровоградської обласної ради від 23.06.2017 р. затверджена регіональну схему формування екологічної мережі області, яка відображає розміщення 99 регіональних центрів біорізноманіття та екокоридори. Наведена схема потребує оптимізації структурної будови екомережі, зокрема виділення ключових структурних елементів — природних ядер, регіональних центрів біорізноманіття, біоцентрів. Зазначені питання розглянуті у даній публікації.

Ресурсну базу регіональної екомережі Кіровоградської області визначають:

- території та об'єкти природно-заповідного фонду як основні природні елементи екологічної мережі;
- розвинена гідромережа, яку складають 1599 водотоків, акваторії 87 водоймищ, понад 100 боліт, 64 озера, 1915 ставків;
- водоохоронні зони, прибережні захисні смуги, смуги відведення, берегові смуги водних шляхів і зони санітарної охорони;
- ліси та інші лісовкриті площі, показник лісистості — 6,7%;
- ділянки степової рослинності;
- кристалічні відслонення, кам'яні розсипи, піски, солончаки тощо;
- частково землі сільськогосподарського призначення (пасовища, луки, сіножаті, вигони);
- ділянки на яких зростають природні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України;
- ділянки, які є місцями зростання і перебування рослин і тварин занесених до Червоної книги України.

На території дослідження зареєстровано 171 видів, занесених до Червоної книги України (2009), у тому числі 108 – тварин, 55 – рослин, 8 видів грибів. На території області поширено 16 рідкісних рослинних угруповань, які включені до Зеленої книги України (2009), серед яких 2 – лісових, 10 – степових, 4 – водних. Загальна площа прогнозованих складових екомережі Кіровоградської області становить потенційно 21,8% від загальної площі області, в Україні цей показник значно вищий – 38,2%.

Станом на 1.01.2017 мережа природно-заповідного фонду Кіровоградської області включає 222 природно-заповідних території загальною площею 100, 35 тис. га, серед них 26 – загальнодержавного (5,9 тис.га) та 196 місцевого значення (94,4 тис.га). Показник заповідності території Кіровоградської області становить 4,1%, у Черкаській – 2,9%, Київській – 4,0%, Полтавській – 4,95%, Вінницькій – 2,04%.

В Кіровоградській області існує 2 регіональних ландшафтних парки – «Світловодський» та «Веселобоківський ім. М.Л. Давидова». З метою охорони водно-болотних угідь підготовлено наукове обґрунтування на створення заказника загальнодержавного значення «Цибульницька затока» (1200,0 га). Актуальним є створення в області національного природного парку «Чорноліський» площею понад 13 тис.га.

Розбудова екомережі передбачає визначення просторового положення її ключових територіальних елементів – природних ядер національного та регіонального рівнів, регіональних центрів біорізноманіття, біоцентрів. У складі регіональної екомережі доцільно виділити 5 природних ядер, з них 2 – національного значення: **Чорнолісько-Холодноярське** ядро (ЗЗланд «Чорноліський», ЗПк «Холодний яр») загальною площею 14,5 тис.га, **Світловодське** (РЛП «Світловодський») пл. 60,3 тис.га та 3 природних ядра регіонального значення – унікальні масиви широколистяних лісів: **Голоче** (Голованіський р-н, Голочанське лісництво, МЗланд «Голочанське») площею 3,7 тис. га, **Зелена Брама** (Новоархангельський р-н, Торговицьке лісн-во, МЗланд «Зелена Брама») площею 2,95 тис. га. та система степових біотопів у складі **Боковеньківського** природного ядра (Долинський р-н, РЛП «Веселобоківський ім.М.Л.Давидова») площею 17,5 тис.га.

Вважаємо за необхідне виділити 39 регіональних центрів біорізноманіття (Рцб), серед них 25 природно-заповідних територій загальнодержавного значення (Войнівський, Когутівський, Монастирищенський, Чорноташлицький, Шумок, Миколаївський та ін.) та лісові масиви 14 найбільших лісництв ДЛГО «Кіровоградліс»: Голованівське (10344га), Червононерубаївське (3980 га), Вільховатське (5541 га), Оникіївське (4304 га) та ін.

Біоцентри розглядаються як локальні центри збереження ландшафтного та біотичного різноманіття з критичною площею не менше 2,0 га.

Загальна кількість біоцентрів орієнтовно включатиме близько 300 природних територій та об'єктів, у т.ч. 192 природно-заповідних територій місцевого значення, близько 50 лісових урочищ та зарезервовані для наступного заповідання території: ур. Соломія (Гайворонський р-н), ур. Дорожинський ліс (Вільшанський р-н), Глинська балка (Світловодський р-н), а також військові полігони.

З огляду на виконувані функції у складі регіональної екомережі слід виокремити 3-рівневу систему екокоридорів: національного, міжрегіонального та регіонального значення.

Виділяємо 4 екокоридори національного рівня – Галицько-Слобожанський, Південноукраїнський, Південнобузький, Дніпровський. У складі Галицько-Слобожанського екокоридору виокремлено Середньопридніпровський природний регіон, який включатиме Світловодське природне ядро. На межі Кіровоградської та Черкаської областей виокремлено Чорнолісько-Холодноярське природне ядро дубових, дубово-грабових, кленово-липово-дубових лісових масивів. Південноукраїнський (степовий) екокоридор національної екомережі містить РЛП «Веселобоковеньківський» (17,5 тис.га). Функції регіональних центрів біорізноманіття виконуватимуть ботанічні заказники загальнодержавного значення – «Садківський степ» (362,3 га) (Устинівський р-н), «Богданівська балка» (25,2 га) (Бобринецький р-н), «Власівська балка» (130,7 га) (Петровський р-н), «Войнівський» та ін. Дніпровський національний екокоридор містить РЛП «Світловодський». Роль регіональних центрів біорізноманіття виконують ландшафтні заказники загальнодержавного значення «Кінські острови» (114 га), «Острів Лисячий» (100 га), «Цюпина балка» (30 га) – ботанічний заказник загальнодержавного значення та природно-заповідні території місцевого значення «Барвінкова і тюльпанова гора» (5,2 га), «Придніпровські кургани», «Степовий горб» та ін. У межах Південно-Бузького національного екокоридору на території Кіровоградської області виділено регіональні центри біорізноманіття: орнітологічний заказник загальнодержавного значення площею «Бандурівські ставки» площею 385,6 га, заповідне урочище «Сальківське» (66,3 га) (Гайворонський р-н).

До екокоридорів міжрегіонального значення відносимо Інгульський, Інгулецький, Тясминський. По основних притоках р. Інгулу є доцільним виділення локальних екокоридорів: Громоклівського, Сугоклівського, Вошивського, Сугоклівсько-Кіровоградського, Грузького, Кандаурівського, Аджамського, Кам'янського, Березівського, Сагайдацького. В основі регіональних центрів біорізноманіття – ділянки з найбільш збереженим природним рослинним покривом. Серед них ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Монастирище» (15,3 га), «Полозова балка» – загальнозоологічний заказник загальнодержавного

значення (27,0 га), ландшафтний заказник місцевого значення «Витоки р. Інгул» (1 га), гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення «Верхів'я р. Інгул» (14 га), ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Ганно-Леонтовицька» (0,5 га), заповідне урочище «Селіванівське» (15,0 га), ландшафтний заказник місцевого значення «Березівське гирло» (пл. 17,0 га), ландшафтний заказник місцевого значення «Інгульські крутосхили» (15 га).

Екокоридори регіонального рівня представлені річково-долинними системами рр. Синиці, Синюхи, Ятрані, Чорного Ташлика, Великої Висі, Цибульника. В даний час триває розробка їх елементів.

Отже, проєктована регіональна екомережа Кіровоградської області потенційно включатиме 5 природних ядер, близько 300 біоцентрів та складатиметься з 4 екокоридорів національного рівня – Галицько-Волинського, Південноукраїнського (Степового), Південнобузького, Дніпровського, 3 коридорів міжрегіонального рівня – Інгульського, Інгулецького, Тясминського, 6 регіональних екокоридорів – Синицького, Синюського, Ятранського, Чорноташлицького, Великовисівського, Цибульницького.

Література

1. Мирза-Сіденко В. М. Флора і рослинність Південного правобережного лісостепу на межиріччі Дніпра – Синюхи / В. М. Мирза-Сіденко. – Кіровоград, 2006. – С. 111–113.
2. Мирза-Сіденко В. М. Проєктована екологічна мережа межиріччя Дніпра – Синюхи (лісостепова частина Кіровоградської області) / В. М. Мирза-Сіденко, О. М. Розкос // Актуальні проблеми і перспективи розвитку вищої освіти в Україні: матеріали науково-практичної конференції / Педакадемія. – Кіровоград, 2003. – С. 67–68.

Секція 3. НАЦІОНАЛЬНА БЕЗОПАСНОСТЬ

Гарбар Олександр Олександрович
*студент кафедри журналістики і міжнародних відносин
Київського національного університету культури і мистецтв
м. Київ, Україна*

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ЯК ЧАСТИНА ДЕРЖАВНИХ ІНТЕРЕСІВ В ПОСТЫПОЛЯРНІЙ СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

В умовах глобальних трансформацій, жорсткої геополітичної конкуренції, загострення конфліктності між суб'єктами міжнародних відносин та поглиблення глобальних проблем людства питання безпеки набуває особливої актуальності для усіх держав. Наразі, можна говорити про безпеку, як про непостійний стан, основною характеристикою якого є відсутність впливу загроз, які могли б якимось чином значно зашкодити державі.

Загалом, під поняттям «національна безпека» прийнято розуміти, перш за все: «захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам» [9, с. 51].

В свою чергу, процес забезпечення національної безпеки визначається як: «комплекс політичних, економічних, соціальних, з охорони здоров'я, військових і правових заходів, спрямованих на забезпечення нормальної життєдіяльності нації та усунення можливих загроз» [2, с. 45].

Виходячи з наведених визначень, варто сформулювати основні, так би мовити, підсистеми загальної системи безпеки, що входять до національної безпеки держави загалом, та, в свою чергу, розподіляються на ще менші складові системи, що робить національну безпеку вельми складною багаторівневою функціональною системою [4, с. 169].

До найголовніших систем державної безпеки варто віднести наступні:

1) інформаційна безпека — може визначатися як загальний рівень «...стійкості основних сфер життєдіяльності суспільства (країни) щодо небезпечного інформаційного впливу (дестабілізуючого, деструктивного, уразливого тощо)» [3, с. 12];

2) економічна безпека — являє собою стан захищеності економіки держави по відношенню до загроз зовнішнього та внутрішнього характеру, та підтримку такого рівня розвитку економіки, який би дозволяв повною мірою забезпечити національні інтереси держави. Економічна безпека є однією з фундаментальних основ національної безпеки [6, с. 73], адже прямо впливає на рівень соціально-політичної стабільності держави;

3) соціально безпека — можливості державного механізму задовольнити необхідні потреби населення та забезпечити підтримку гідного рівня життя громадян [8, с. 33];

4) політична безпека — виражається в ефективності управління державою, можливості подолання зовнішньополітичних та внутрішньополітичних загроз, та забезпечення єдності соціуму і його сутнісних якостей [5, с. 82]. До поняття «політична безпека» варто також віднести ефективність захисту національних інтересів держави;

5) екологічна безпека — визначається як «...стан, при якому не порушується екологічна комфортність життя, реалізується здатність протистояти загрозам життю, здоров'ю всіх живих істот, людині, включаючи її благополуччя, права на безпечне середовище життя, джерела життєзабезпечення, природні ресурси» [7, с. 187].

6) військова безпека — наявність необхідної кількості й якості збройних сил, котрі дають змогу захищати державу від різнобічних загроз, починаючи від тероризму і закінчуючи агресією інших держав.

Таким чином, національну безпеку слід розглядати як безпеку існування нації, як такої [1, с. 185]. Більше того, якщо розглядати поняття «національна безпека» більш ширше, то можна дати йому наступне визначення — це захист і підтримка функціонування різнобічних механізмів, що, так чи інакше, чинять вплив на розвиток й існування держави від загроз різноманітного характеру, мінімізація їх впливу, й, на сам кінець, подолання.

Національна безпека, безумовно, є частиною державних інтересів, адже без належного рівня захисту життєво важливих механізмів держави, повноцінний захист і визначення національних інтересів просто неможливе.

Таким чином, підтримка належного рівня безпеки систем і підсистем в країні є невід'ємною вимогою існування держави як такої.

Література

1. Більовський О. А. Національна безпека як предмет соціально-філософського аналізу / О. А. Більовський // Філософія і політологія в контексті сучасної культури. — 2014. Вип. 7. — С. 182–186.
2. Глазов О. В. Національна безпека: сутність, ознаки, концепція та геополітичні чинники / О. В. Глазов // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Сер.: Політологія. — 2011. — Т. 155, Вип. 143. — С. 42–46.
3. Кісілевич-Чорнойван О. М. Інформаційна безпека та міжнародна інформаційна безпека: проблема визначення понять / О. М. Кісілевич-Чорнойван // Юриспруденція: теорія і практика. — 2009. — № 8. — С. 11–18.
4. Ковальов В. Г. Розвиток терміну національна безпека та становлення категорії транспортна безпека / В. Г. Ковальов // Наукові розвідки з державного та муніципального управління. — 2013. — Вип. 1. — С. 161–172.
5. Кравчук О. Ю. Політична безпека України як наукова і практична проблема / О. Ю. Кравчук // Міжнародний науковий журнал. — 2016. — № 6(3). — С. 82–83.
6. Мартин О. М. Економічна безпека як складова національної безпеки / О. М. Мартин // Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. Економіка. — 2013. — Вип. 22. — С. 68–74.
7. Мягченко, О. П. Основи екології: підручник / О. П. Мягченко. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 312 с.
8. Сташків Б. І. Соціальна безпека як інститут права соціального захисту населення / Б. І. Сташків // Актуальні проблеми держави і права. — 2007. — Вип. 30. — С. 32–36.
9. Шахов В. Національний інтерес і національна безпека в геостратегії України / В. Шахов, В. Мадіссон // Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України. — 2013. — № 2. — С. 44–56.

Секция 4. ПРОБЛЕМЫ МЕТОДОЛОГИИ И ПРАКТИКИ УПРАВЛЕНИЯ

Havrylenko Nataliya

*student of the department of Entrepreneurship and Business
of the Kyiv National University of Technologies and Design
Kyiv, Ukraine*

Yatsuk Iryna

*student of the department of Entrepreneurship and Business
of the Kyiv National University of Technologies and Design
Kyiv, Ukraine*

THE INFLUENCE OF PERSONNEL MOTIVATION TO EFFICIENCY ACTIVITY OF ENTERPRISE'S

The management personnel is asset of the enterprise, human capital which provides control over themselves and expects high quality work and a decent wage. Motivation is a very important process in human resources area. Personal motivation will increase the individual performance and by default the organization performance, but is contributing also to increasing the employee satisfaction. The development and evolution of the organization is linked to the employee improvement. Using the theories as a base, some factors and the associated opportunities were analyzed to underline ways for motivating employees and recommending actions at the manager's level.

The personnel motivation is basic means to ensure optimal use of resources. The main purpose of the motivation processes is maximum efficiency from labour resources. This allows to increase results and profitability activity of enterprises. Motive is a behavioral manifestation of the needs and focused on achieving the goal. The purpose is to aspire person starting anything. When a person reaches this goal, it turns out to the need satisfied, partially satisfied or dissatisfied. [7]

Many scientists studied the issue of motivation, such as A. Afonina, O. Baklan, L. Dolhova, A. Yes'kova, V. Zadorozhnyi, I. Zadorozhnyi, H. Kulikova, V. Novak, A. Sosnina and other. In these studies presented certain aspects of personnel motivation, effective using of labour resources, motivation of labour activity, increase productivity and efficiency of work.

The motivation is human desire to a specific action, which is necessary, but can't to decide it yourself. Motivation of labour is aspiration of worker to satisfy the necessities. It is internal and external motive forces, that encourage people to work and achieving goals.

There are many different factors, which encourage people to actions and activate their actions. These are necessities, interests, reasons and incentives. Necessities are defect something; interests are aware of the needs, a source of activity, implementation of certain functions for satisfaction of necessities; motives are the realized reasons of activity, motivation the person to something. The incentive is a tool, which causes motive force. The lack of incentives leads of inefficient execution of tasks.

Some researchers point out the differences between motivation, which means the individual and therefore inherent and belongs to him alone, and motivation as the purposeful action of the head or the functioning of stimulation, which is an external regulation.

If the motivation is serving as meeting the goals, the demotivation can be described as a process resulting in decreases desire to act. The most common despair is a style of leadership, ignoring the ideas and initiatives, lack of sense of belonging to, a sense of achievement, personal and professional growth, not recognizing achievements and results, the lack of resources.

Motivation of staff primarily takes into consideration fundamental basic human needs: physiological, the need for safety, love and affection, the achievements in the social approval of others. When we talk about management, we pay attention to two key needs, including: the achieving success and the need for affiliation. Any person strives to feel useful and necessary. She is guided by the contribution she can make or what results can achieve. The need for belonging to a certain group of people is an important driving force of our lives. [4]

The motivation means individual fulfillment and belongs to him alone. The incitement means concerted action of the head that is an external factor at work. [4]

Management decisions are the main factor of the effective work, that affect the performance of the entire enterprise. The process of management decisions is rather complex and depends on a combination of factors (internal and external), which have variable character and constantly create non-standard situations. Decisions are made by the head depending on their knowledge, skills, professional competences, personal characteristics, experience, intuition, common sense and creativity.

Managing people is essential for all businesses — large and small, industrial and service sector. None of the company could not succeed without skilled workers. The people are the most important element of the production process at the plant. Creating a motivational environment in the enterprise is the

main task owners, through rewarding a worker and most people interested in the implementation of their physical capacity. Nowadays we need for new mechanisms, which creating powerful incentives for productive work and maximal realization abilities of employees. Motivation of labour activity is an integral part for ensure sustainable functioning of the enterprise.

References

1. Bayeva O. Iydyvidual'no-typolohichnyy pidkhid u vvyavlenni potreb lyudyny yak bazysna osnova motyvatsiyi / Personal. — 2005. — № 9.
2. Belyaev S. Chto motiviruet ukrainskikh menedzherov? / Upravlenie personalom. — 2005. — № 11.
3. Bohynya D.P., Semykina M.B. Trudovyy mentalitet u systemi motyvatsiyi pratsi. — Kirovohrad: Polihraf-Tertsiya, 2002.
4. Hryvkivs'ka O.V. Problemy motyvatsiyi pratsi upravlins'koho personalu / Aktual'ni problemy ekonomiky. — 2009 — № 9.
5. Digun O. Sovremennyye realii motivatsii / Upravlenie personalom. — 2007. — № 7.
6. Novak Z. O., Bakyn O. P. Zmist ta orhanizatsiya upravlins'koyi pratsi / Ekonomika upravlinnya. — 2000 — № 3.
7. Sheheda A. B. Menedzhment: Navch. posibnyk. — K.: Znannya, KOO, 2002.

Секция 5. ТЕХНИЧЕСКИЕ НАУКИ

Chernyshev Denys
Ph.D., senior lecturer
Kyiv National University of Construction and Architecture
Kyiv, Ukraine

MODERNIZATION OF IDENTIFICATION INDICATORS ORGANIZATIONAL-TECHNOLOGICAL RELIABILITY: SUBSTANTIAL AND FUNCTIONAL FORMULATION OF THE PROBLEM TO THE APPLIED ALGORITHMS

Study of the influence of numerous and various random factors in the process of construction of buildings is possible only through the application of probabilistic-statistical methods and appropriate models. The influence of random factors destabilizing the work, is manifested in the change of the time parameters from the deterministic values, the deviation of the intensity of construction and installation works. Random factors include climatic, social, technical and other groups that typically do not manifest individually, and collectively. The effects of all casual factors on the production of construction works allows to eliminate the causes of failures and to improve the reliability of the interconnected construction processes.

Unlike technical systems, failure of which leads to the cessation of functioning of the device or design, in the construction industry the nature of failures is somewhat different. Deviations from the projected work progress caused by failures in the construction industry, lead to the violation of deadlines, but do not stop activities of the construction organization, construction flow or brigade.

It is possible to view the refusal as an event that changes the result of the activities of the construction unit. This increase in reliability is carried out by optimizing the technology and organization of construction works.

The historically formed complex of measures for the analysis of design decisions described in the current regulations, unfortunately, do not always help to identify a variety of technical problems. It is connected including with the fact that analyzes each block of the design decisions separately, which in turn, does not guarantee the absence of errors in General.

However today are insufficiently studied basic provisions of the Organizational and technological reliability as the most critical parameter for these projects. The study of this area are devoted to S. Bushev [1], A. Gayda [2], D. Nechypurenko [3], V. Pokolenko [6], A. Gusakov, A. Ginsburg [4], V. Mlodetsky [5] and other scientists. In the works of these authors formalized planning processes project costs, but on reducing the entropy of organizational and technological reliability even in the early stages of the life cycle of high-tech projects as biosferosumisni projects and create methodological bases of design, calculation and implementation biosferosumisnyh of construction in Ukraine under conditions they considered Not full enough.

Using the criterion of basis of organizational and technological reliability (OTR) it is possible to build models of the major indicators of the samples in-situ testing the performance of the complexes, complete sets and individual construction vehicles at any location. This will allow to reliably predict the period of construction and installation works at the stage of design construction.

Information support of the OTR based on the common information space and a common information model of construction object for all involved in the creation and support of life cycle (design, technological preparation of production, construction, commissioning, operation). The concept of the OTR requires the use of open information systems analysis design solutions based on three dimensional modeling and automatic evaluation of design solutions.

Creation of information model based on the application of the ideology of a parametric, three-dimensional modeling BIM (Building Informational Modeling) using the platform of Autodesk – Revit Building as applied to the design of structural core (foundations, exterior and interior walls, floors, coverings, roof).

Support for “virtual” representation of information models and processes for all stages and subsystems of the life cycle of buildings based on the use of tools, PLM/PDM, such as a software product Lotsia PDM Plus. Based on the structure of the PLM system (Product Life Cycle Management) systems engineering is an essential part of the application software, which gives the opportunity with a given probability to ensure that the planned results of the functioning of the construction flow in terms of the random effects inherent in construction production at construction sites construction.

References

1. Бушуєв С. Д. Системна інтеграція підходів в управлінні будівельними проектами / С. Д. Бушуєв, О. О. Бойко // Управління розвитком складних систем. — 2016. — Вип. 26. — С. 43–48.
2. Гайда, А. Ю. Механизмы эффективного управления проектами в организационных системах с нечетко выраженными состояниями / А. Ю. Гайда, Т. А. Фарionoва, М. В. Ворона // Управління розвитком складних систем. — 2016. — № 28. — С. 116–122.
3. Нечепуренко Д. С. Систематизація організаційно-технологічних факторів, які впливають на тривалість та вартість реалізації енергозберігаючих проектів комплексної реконструкції житлової забудови [Електронний ресурс] / Д. С. Нечепуренко // Строительство. Материаловедение. Машиностроение. Серия: Стародубовские чтения. — 2014. — Вип. 74. — С. 120–126. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/smmc_2014_74_25.
4. Организационно-технологическая надежность строительства / [А. А. Гусаков, С. А. Веремеенко, А. В. Гинсбург и др.]; под ред. А. А. Гусакова. — М.: Sv R — Аргус, 1994. — 472 с.
5. Организационно-технологическая и экономическая надежность в строительстве / В. Р. Млодецкий, Р. Б. Тян, В. В. Попова, А. А. Мартыш. — Днепропетровск: Наука и образование, 2013. — 193 с.
6. Поколенко В. О. Запровадження інструментарію вибору альтернатив реалізації будівельних проектів за функціонально-технічною надійністю організацій-виконавців / Поколенко В. О., Рижакова Г. М., Приходько Д. О // Управління розвитком складних систем. — 2014. — Вип. 19. — С. 104–108.

Волкова Анастасия Сергеевна

*Аспирант кафедры «Строительные, путевые
и погрузочно-разгрузочные машины»*

*Украинского государственного университета
железнодорожного транспорта*

г. Харьков, Украина

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ МЕТОДОВ УКРЕПЛЕНИЯ ГРУНТА В ДОРОЖНОМ СТРОИТЕЛЬСТВЕ

Введение. Развитие транспортной инфраструктуры в современный период ведет к постоянному увеличению количества используемого транспорта и объемов перевозок различных грузов. Увеличение объемов перевозок влечет за собой значительный рост грузонапряженности, что само по себе требует повышения несущей способности дорожных оснований и улучшения качества покрытий как старых, так и вновь построенных дорог. Поэтому строительство новых и восстановление старых участков дорог является процессом, который требует значительных финансовых и материальных затрат.

Постановка проблемы. С учетом постепенного истощения ископаемых для производства строительных материалов первоочередной задачей является максимальная минимизация строительных затрат. Выходом из данной ситуации может стать применение при строительстве дорожных оснований и одежд грунтов и других местных материалов в укрепленном виде. Согласно [1], при условии сохранения прочности, применение технологий с использованием укрепленных грунтов вместо традиционных технологий с использованием каменных материалов может привести к снижению стоимости затрат на строительство в размере 20...60%. Это достигается за счет применения стабилизаторов, которые способствуют повышению прочностных и деформационных характеристик грунта, а это путь к снижению потребности в дорогостоящих каменных материалах [2].

Описание полученных результатов. При производстве дорожно-строительных работ в Украине в большей степени используются глинистые грунты, супеси и суглинки [3]. Поэтому при их укреплении в насыпи чаще всего используются методы, которые входят в группы физико-химических и химических [4–7]. Большинство из этих методов являются перспективными для дальнейшего развития или модернизации.

Развитие методов укрепления грунтов требует решения двойственной задачи: с одной стороны необходимо минимизировать затраты на производство строительных работ, а с другой стороны — необходимо обеспечить соответствующее качество дорог. Решением такой задачи может быть соотношение удельных затрат на выполнение механизированных работ с удельными затратами на последующее текущее содержание дорог, которые зависят, главным образом, от первоначального качества.

Среди множества факторов, оказывающих влияние на физико-механические свойства укрепленного грунта, одним из наименее изученных является гранулометрический состав грунта (распределение частиц по размерам) [8]. С одной стороны удельные затраты на измельчение грунта, подлежащего стабилизации с последующим уплотнением, будут тем выше, чем выше тонкость измельчения. С другой стороны тонкость измельчения оказывает непосредственное влияние на физико-механические свойства насыпи, что в свою очередь оказывает влияние на затраты по текущему содержанию дороги. Исходя из этого, задача исследований в этом направлении сводится к поиску рациональной области среднего размера частиц грунта ($r_{\text{ср опт}}$), на основе оценки удельных затрат производства механизированных работ (C_1) и удельных затрат на последующее текущее содержание дороги (C_2), как это показано на рисунке 1.

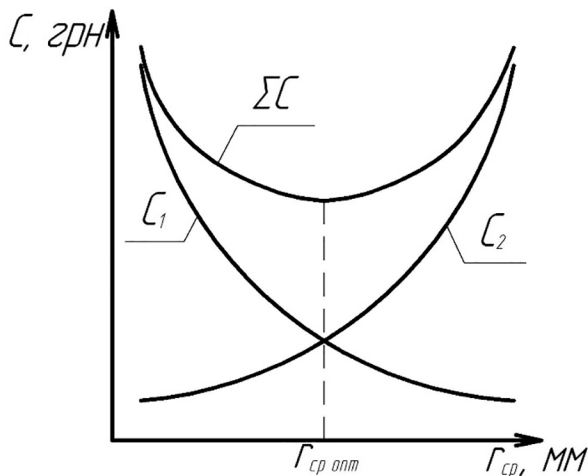

Рис. 1. Удельные затраты на строительство и текущее содержание дороги в функции среднего размера частиц стабилизируемого грунта

Таким образом, поиск рационального гранулометрического состава местных грунтов при их стабилизации в дорожном строительстве является актуальной научно-технической задачей.

Выводы

1. Среди множества факторов, оказывающих влияние на физико-механические свойства укрепленного грунта, наименее изученным является гранулометрический состав грунта. Здесь определяющим является степень однородности и средний размер частиц.

2. Процессы физико-химических и химических методов укрепления являются энергоемкими, поэтому при производстве механизированных работ по укреплению грунтов следует, в первую очередь оценивать процесс строительства с точки зрения экономических показателей и влияния на них перечисленных факторов.

3. Установление рациональной области среднего размера частиц грунта и степени однородности следует вести с учетом удельных затрат на производство механизированных работ и удельных затрат на последующее текущее содержание дороги, сумма которых имеет область минимума.

Литература

1. Ушаков В.В. Строительство автомобильных дорог: учебник [Текст] / коллектив авторов; под ред. В.В. Ушакова и В.М. Ольховикова. — М.: Кнорус, 2013. — 576 с.

2. Разуваев Д.А. Использование стабилизаторов грунтов при расширении сети автомобильных дорог местного значения [Текст] / Д.А. Разуваев, А.Л. Ланис // Модернизация и научные исследования в транспортном комплексе: материалы междунар. научн.-практ. конф. — Пермь: Издательство ПНИПУ. — 2012. — Том 3. — С. 223–228.

3. Чаусов М.Г. Укріплення ґрунтів: навчально-методичний посібник [Текст] / М.Г. Чаусов, О.М. Бесараб, В.П. Ярославський. — за заг. ред. проф., д.т.н. Чаусова М.Г. — Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2013. — 184 с.: іл. 60.

4. Бабаскин Ю.Г. Дорожное грунтоведение и механика земляного полотна дорог: Курс лекций [Текст] / Ю.Г. Бабаскин. — Минск: БНТУ, 2002. — 197 с.

5. Игошева Л.А. Обзор основных методов укрепления грунтов основания [Текст] / Л.А. Игошева, А.С. Гришина // Вестник Пермского национального исследовательского политехнического университета. Строительство и архитектура. — 2016. — Т. 7, № 2. — С. 5–21. DOI: 10.15593/2224-9826/2016.2.01

6. Olinic T. The effect of quicklime stabilization on soil properties [Text] / T/ Olinic, E. Olinic // Agriculture and agricultural science procedia. — 2016. — N.10. — P. 444–451.

7. Celauro B. Design procedures for soil-lime stabilization for road and railway embankments. Part 1 – review of design methods [Text] / B. Celauro, A. Bevilacqua, D. Lo Bosco, C. Celauro. — Procedia – social and behavioral sciences. — 2012. — N. 53. — P. 755–764.

8. Мирный А.Ю. Зависимость сжимаемости несвязных грунтов от степени однородности гранулометрического состава [Текст] / А.Ю. Мирный, Е.А. Гайков, А.О. Зубов // Вестник Мордовского университета. — Саранск: Издательство Мордовского университета. — 2016. — Том 26. — С. 12–19. DOI: 10.15507/0236-2910.026.201601.012-019

Секция 6. ФИНАНСЫ, ДЕНЬГИ И КРЕДИТ, СТРАХОВАНИЕ И БИРЖЕВОЕ ДЕЛО

Белялов Талят Енверович
*кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київський національний університет технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

Андрушко Андрій Олегович
*студент кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київського національного університету технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ДО АПК УКРАЇНИ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

В умовах світової фінансової кризи, коли є дефіцит власних фінансових ресурсів, неможливий вихід з кризи без залучення інвестицій. Особливо цінними є прямі іноземні інвестиції. Потребує прямих іноземних інвестицій і агропромисловий сектор України. На сучасному етапі інвестування інноваційних проєктів є ключовим чинником для забезпечення конкурентоспроможності продукції в АПК України.

Інвестиційна діяльність є об'єктом досліджень багатьох учених. Наукові дослідження стверджують, що політика залучення іноземних інвестицій до АПК України не є достатньо ефективною, оскільки цьому перешкоджає ряд факторів, одним з яких є недосконала організаційно-правова база для підвищення дієздатності механізмів забезпечення інвестиційного клімату. Тому аналіз залучення іноземних інвестицій до агропромислового комплексу України з метою пошуку механізмів покращання залучення ПІІ(прямих іноземних інвестицій) потребує подальших наукових досліджень та значних змін.

Від ефективності інвестиційних процесів у цю галузь залежить стан агропромислового сектору економіки України. За роки незалежності України розвиток аграрного сектору супроводжувався значними змінами форм і методів господарювання. На сучасному етапі значну проблему в економіці АПК становить слабка спрацьованість сільськогосподарської

техніки її фізичне і моральне зношення істотно знижує ефективність праці аграрних господарств. І хоча Україна має природні переваги — родючі ґрунти, але на сьогодні сільське господарство є найменш перспективною галуззю щодо швидкого прибутку, але є досить вигідною в перспективі.

Агропромисловий комплекс навіть в кризу приносить прибуток і забезпечує приплив іноземної валюти. Україна займає лідируючі позиції в світі по виробництву і експорту багатьох продуктів. Щоб пояснити, звідки береться потенціал, і які можливості і ризики існують в сільському господарстві України, необхідно проаналізувати та зрозуміти, чому саме наша країна так важлива на світовому агроринку.

У 2015 році частка продукції АПК у зовнішній торгівлі України досягла 38%. Це означає, що продаж продуктів харчування приносить значні дохід і в бюджет, і приватному бізнесу. Надходження від продажу кукурудзи, соняшникової олії та інших товарів здійснюють позитивний вплив на платіжний баланс України і служить підтримкою для нестабільної економіки і навіть курсу гривні. Також сільське господарство становить 12% ВВП України. У цій сфері працює кожен п'ятий українець.

Україна — номер один в світі по виробництву і експорту соняшника. Що стосується врожаю і експорту соняшнику, то в цій сфері рівних Україні немає в цілому світі. Ми вирощуємо 11,2 млн тонн соняшнику, а це майже третина всього насіння, виробленого в світі. Ще одне перше місце у нас з експорту соняшникової олії — 3,3 млн тонн на рік. Інші позиції України на глобальному ринку продовольства такі: 2-е місце з експорту зернових і горіхів, 3-є — по виробництву і експорту ячменю, досягнені сільського господарства ми зобов'язані, в першу чергу, багатому природному ресурсу: незвичайно сприятливому ґрунті. Більшість країн світу НЕ володіють і десятою частиною того, що маємо ми.

Особливо плідною є південна і центральна частини України, близько 50% території становить чистий чорнозем.

Незважаючи на наявність чорнозему і багато в чому сприятливий клімат, в Україні низька врожайність: на одному гектарі аграрії вирощують менше кукурудзи і пшениці, ніж в країнах Європи.

Тому є багато причин. Це і нерозвинені технології, і відсутність державної підтримки і не вирішене питання з ринком землі. Україна славиться значними обсягами експорту. Але значне виробництво зернових відбувається не за рахунок високої врожайності, а за рахунок найбільших площ.

За роки незалежності України розроблена нормативно-правова база для надходження інвестицій та здійснення реформи АПК. Здійснення заходів державної підтримки аграрного сектору сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості та розширенню масштабів залучення іноземного капіталу. При виборі об'єктів інвестування інвестор враховує

перспективність розвитку галузі, прибутковість інвестицій та рівень інвестиційних ризиків. Факторний аналіз впливу виробництва сільськогосподарської продукції на частку ПП до АПК України за період 2014–2016 рр. галузевих напрямів інвестування наступні:

- ринкові (розмір ринку, темпи його зростання і потенціал, прибутковість);
- конкуренції (стан конкуренції галузевого ринку, наявність рівнозначних конкурентів, інтенсивність конкуренції);
- бар'єри входження до галузі (капіталомісткість галузі, наявність каналів розподілу і доступ до них, доступ до сировинних ресурсів);
- взаємовідносини з постачальниками (наявність місцевих постачальників, інтенсивність конкуренції серед постачальників);
- технологічні чинники (рівень технічних нововведень у галузі, складність продукції і виробництва, патентно-ліцензійна ситуація в галузі);
- соціальні чинники (дисципліна працівників, демографічні процеси).

В агропромисловому комплексі існує велика конкуренція, а інвестиції в аграрний сектор вважаються ризикованими. В Україні існують сприятливі для ведення сільського господарства кліматичні умови, але існує ряд факторів негативного впливу. Одним з цих факторів є використання зношеного устаткування, оскільки його використання знижує ефективність праці аграрного сектору економіки. До негативних факторів відносяться також політична нестабільність, недосконалість правового середовища, непередбачуваність і непрозорість державної політики, ризики заборони експорту, неповернення ПДВ, непередбачене введення квотування продукції та ліцензування тих чи інших видів продукції, юридичні ризики. Інвестиційний клімат у державі продовжує залишатися несприятливим через недостатній рівень захисту прав власності, в тому числі державної, а також недосконалість законодавства з корпоративного управління та низьку корпоративну культуру. Інвестиційні відносини у сфері сільського господарства неповною мірою відповідають вимогам ринкової економіки, оскільки недосконалий механізм інвестування: держава недостатньо підтримує сільське господарство, збиткова діяльність багатьох сільськогосподарських підприємств не дозволяє забезпечувати повернення отриманих інвестицій. Стратегічною задачею України є підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції та інвестиційної привабливості АПК економіки України. До заходів щодо покращання інвестування в агропромисловий комплекс насамперед належить технічна реконструкція та модернізація, капіталовкладення в охорону навколишнього природного середовища; зміцнення виробничої і соціальної інфраструктури підприємства. Основними напрямками інвестиційної програми є пошук заходів щодо покращання інвестиційної

привабливості галузей АПК: визначення потреби регіону в інвестиціях для реалізації загальнодержавних інвестиційних програм, а також джерел і форм надходження інвестицій.

Факторами, що стимулюють інвестиційну діяльність в сільському господарстві, на сьогодні може бути підвищення доходів населення, покращення фінансового стану сільськогосподарських підприємств, зміцнення платіжно-розрахункової дисципліни. Реконструкції та модернізації залучення іноземного капіталу потребує все агропромислове господарство. Надходження прямих інвестицій в агропромисловий комплекс покращить становище сільського господарства, сприятиме впровадженню нових технологій, покращанню якості переробки та зберігання продукції сільського господарства. Важливим завданням є створення інноваційного потенціалу, що здатний забезпечити належний рівень конкурентоспроможності продукції сільського господарства, державне регулювання цін на окремі види продукції та правил страхування сільськогосподарської продукції. Тому забезпечення передумов для залучення ПІІ в аграрний сектор економіки є важливим елементом аграрної політики держави. Динаміка та характер інвестиційних проектів є індикатором, що характеризує загальну ситуацію в АПК. В умовах фінансової кризи залучення іноземних інвестицій до АПК є одним із головних засобів забезпечення підвищення якісних показників економіки АПК України. Аграрний сектор економіки України може здійснити прорив на світовому ринку завдяки тому, що його потенціал ще не вичерпано.

Література

1. Закон України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року» (від 18.10.2005 р. — № 298215).
2. Закону «Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (від 31.10.2008 р. № 639VI).
3. Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» (від 16.12.2006 р. № 187715).
3. Пехник А. В. Іноземні інвестиції в економіку України: Навч. посіб. — К.: Знання, 2007. — 335 с.
4. Козаченко Г. В. Управління інвестиціями на підприємстві. К.: Лібра, 2004. — 368 с.
5. Офіційний сайт Міністерство економіки України /me.kmu.gov.ua/
6. Офіційний сайт Державного комітету статистики України /www.ukrstat.gov.ua
7. Офіційний сайт Міністерства аграрної економіки України /www.minagro.gov.ua Стаття надійшла до редакції 30 січня 2009 р.

УДК 336.71

Голота Василь Володимирович

*Студент кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київського національного університету технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

Науковий керівник:

Черниш Ольга Василівна

*старший викладач кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київський національний університет технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

ЦІННІ ПАПЕРИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСУВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЄКТІВ

В умовах ринкової економіки важливу роль у фінансовій діяльності відіграють цінні папери. З їх використанням вирішуються питання щодо залучення коштів для фінансування програм, проєктів, підприємств; забезпечення обігу ресурсів; створення умов для залучення та використання інвестицій; здійснення контролю за формуванням та впровадженням господарських проєктів; управління ефективністю використання активів та ін. Проведення операцій з цінними паперами надає додаткові можливості суб'єктам в управлінні фінансовими активами. Такі інструменти застосовують в різних видах та формах, що дає змогу вирішувати різноманітні фінансові проблеми, які виникають за певних обставин.

Розрахунки фахівців доводять, що потреба України в інвестиційних ресурсах перевищує 40 млрд дол. США. Тому для вітчизняних підприємств особливої актуальності набуває питання пошуку альтернативних джерел фінансування бізнес-проєктів за умови обмеженості власних ресурсних можливостей і недостатнього для залучення банківських кредитів забезпечення [1, 205].

Попри широке застосування схем проєктного фінансування у світі, його сутність науковці й практики бачать по-різному. Так, під проєктним фінансуванням розуміють — окрему форму фінансування, що ґрунтується на життєздатності самого проєкту, без урахування платоспроможності та гарантій основних його учасників. З іншої позиції, проєктне фінансування вважається галуззю фінансування інвестицій, що забезпечує техніко-економічну ефективність діяльності підприємства та дає можливість генерувати достатні для цього грошові потоки. Існує також погляд, що процес фінансування — це поєднання різних джерел та методів

фінансування конкретного інвестиційного проекту з розподілом ризиків серед його учасників.

Зазвичай фінансування проекту відбувається в трьох основних формах — позичковій, дольовій і змішаній. Сторони, які беруть участь у реалізації проекту, найчастіше є не лише кредиторами, але й учасниками проекту. Класична схема проектного фінансування передбачає наявність проектної компанії. Таким чином, проектне фінансування можна розглядати як інструмент активної взаємодії банківського та промислового сектору. Така дуальна роль банку (як співвласника проектної компанії і як кредитора інвестиційного проекту) дає можливість додаткового контролю над цільовим використанням запозичених коштів. Додатково страхуючи себе, банк може передбачити у відповідному договорі право на володіння компанією замовника в разі неповернення останнім кредитних коштів.

Мобілізація коштів при проектному фінансуванні може відбуватись як в межах банківських установ, так і поза ними. Банки можуть об'єднувати капітали з метою фінансування певного інвестиційного проекту, утворюючи банківський консорціум. Така співпраця створює певні переваги: по-перше, акумулювання значної суми коштів; по-друге, розподіл ризику і можливість працювати в межах відповідних нормативів; по-третє, обмін необхідною інформацією між банками-учасниками, що особливо корисно в умовах недостатньої інформаційної бази [2].

Проектне фінансування як спосіб мобілізації коштів для фінансування інвестиційних проектів є достатньо дорогим методом. Однією з причин високої вартості позичкового капіталу при проектному фінансуванні є необхідність проведення всеохоплюючого попереднього аналізу інвестиційного проекту. Проводиться технологічний, правовий аналіз, аналіз фінансової стабільності, ефективності та ризиків. Витратність даного процесу обґрунтовується зниженням ймовірності невдалої реалізації інвестиційного проекту, що є однією з основних переваг проектного типу фінансування.

Дослідження свідчать, що до форм проектного фінансування, що могли б ефективно використовуватись при реалізації великих інвестиційних програм в Україні, треба віднести схеми BOT («build — operate — transfer») та BOOT («build — own — operate — transfer»), що поєднують фінансування з обмеженим регресом та фінансування під гарантії українського уряду [3].

Впровадженню нових видів цінних паперів у країнах, що розвиваються, в т.ч. і в Україні, повинен передувати всебічний аналіз інструменту, формування його параметрів та умов випуску на засадах концепції фінансового інжинірингу та з урахуванням існуючої зарубіжної практики. Це цілком прийнятно для вітчизняного боргового ринку, де корпоративні облігації набувають все більшої популярності.

Ринок цінних паперів (РЦП) завжди був одним з основних джерел фінансування економіки та рушійною силою економічного зростання, динаміка якого визначалася фінансовими інноваціями.

Деякі екзотичні типи інновацій фондового ринку охарактеризовано в дослідженнях Ковальова О. [4] і Воробійової З.О. [5], частка яких є новим варіантом традиційних облігацій, а інша – структурованими облігаціями. Структуровані облігації засновані на ідеї конвертованих облігацій. Прагнення отримати більшу гнучкість, дохідність, зниження ризику та інших функцій спонукало інвестиційні банки до декомпозиції й об'єднання в різний спосіб інструментів і формування структурованих облігацій. До структурованих облігацій відносять ЦП із плаваючою відсотковою ставкою – облігації-жаби (Frogs Bonds); облігації «міні-макс» (Minimax Bonds); облігації зі «спусковим гачком» (Trigger Note). Облігації-подушки (Cushion Bonds) – облігація вищої категорії надійності, що підлягає достроковому погашенню з купоном вище поточної ринкової ставки, яка продається з премією. Вона досить прийнятна для консервативних інвесторів, що прагнуть отримати високий дохід тому, що при зростанні відсоткових ставок вона втрачає меншу частину своєї вартості, а у випадку падіння ставок її вартість зростає повільніше.

Розвитку практики проектного фінансування в Україні перешкоджають недостатньо сприятливий інвестиційний клімат, обмеженість фінансових ресурсів, що могли б бути використані для масштабного фінансування капіталомістких проектів, низька кваліфікація учасників проектного фінансування та інші чинники, що поглиблюють проектні ризики. У таких умовах вирішення проблеми вимагає комплексного підходу, що враховує інтереси всіх потенційних учасників програм проектного фінансування. Важливими складовими такого підходу є посилення ролі державних гарантій страхування проектних ризиків, включаючи надання гарантій комерційним банкам, що беруть участь у фінансуванні інвестиційних проектів та програм, які залучені в систему державних пріоритетів, податкове стимулювання механізмів інвестування, розвиток міжбанківського співробітництва в галузі спільного кредитування інвестиційних проектів.

Література

1. Бугай В.З., Євтушенко М.С., Комісарова А.В., Проектне фінансування як інструмент залучення інвестиційних ресурсів / Вісник Запорізького національного університету — № 2(6), 2010.
2. Куклік К. А. Фінансові можливості вітчизняних банків у сприянні розвитку проектного фінансування в Україні / К. А. Куклік // Актуальні проблеми економіки. — 2008. — № 9 (87). — С. 173–183.
3. Лепак Р.І. Сучасні інструменти активізації інвестиційного кредитування / Р.І. Лепак // Науковий вісник: зб. наук.-техн. праць; НУ Львівська політехніка. — 2006. — Вип. 16.3. — С. 262–270.
4. Банковский инжиниринг — новый мир финансов [Электронный ресурс] — Режим доступа: <http://gaar.ru/articles/48893/>
5. Воробьева З. А. Финансовый инжиниринг на рынке корпоративных облигаций: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.10. «Финансы, денежное обращение и кредит» / З. А. Воробьева; Финансовая акад. при Правительстве Рос. Федерации, Гос. ун-т. — Высш. шк. экономики. — М.: [б. и.], 2004. — 25 с.

Русіна Юлія Олександрівна

кандидат економічних наук,

*доцент кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київський національний університет технологій та дизайну*

м. Київ, Україна

Литвинова Альбіна Тарасівна

*студентка кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київського національного університету технологій та дизайну*

м. Київ, Україна

АНАЛІЗ СТАНУ БАНКІВСЬКИХ ДЕПОЗИТІВ В УКРАЇНІ

Банківські депозити (вклади) є одним із найпоширеніших інструментів заощаджень і відіграють важливу роль у формуванні ресурсів банків [1].

Депозит — це грошові кошти, які внесено власником (юридичною або фізичною особою) або третьою особою за дорученням і за кошти власника у банк на рахунок для зберігання, на визначених договором умовах, і які підлягають поверненню по закінченні строку дії договору [2].

Згідно із Законом України «Про банки і банківську діяльність», банківською діяльністю називається залучення у вклади грошових коштів фізичних і юридичних осіб та розміщення зазначених коштів від свого імені, на власних умовах і на власний ризик, відкриття і ведення банківських рахунків фізичних та юридичних осіб [3]. Тобто приймання вкладів від юридичних і фізичних осіб є однією із трьох основних банківських операцій.

Залежно від цілей вкладення грошей вкладники можуть обирати різні види депозитів: поточні — якщо гроші вкладаються з метою здійснення безготівкових розрахунків; строкові — якщо гроші вкладаються з метою накопичення та отримання доходу. Депозитні відносини між вкладником і банком оформлюються депозитною угодою [1].

Депозитні зобов'язання українських банків станом на 01.10.2016 року перевищили 1,125 трлн грн., з яких депозити юридичних осіб 348,9 млрд грн. (депозити до запитання — 90,8 млрд грн.), депозити фізичних осіб — 410,6 млрд грн. (депозити до запитання — 298,2 млрд грн.) [4].

Процентна ставка за депозитом залежить від багатьох чинників, проте основну роль серед них відіграють термін і цілі вкладення грошей [1].

Аналіз змін в умовах депозитних вкладів фізичних осіб (з 15.12.2016 по 04.01.2017 рр.) показав, що:

- Укрсиббанк — знизив на 0.5% річних ставки за вкладами у гривнях на 6 та 12 місяців;
- Кредобанк — зменшив ставки за наступними депозитами (з урахуванням змін и надбавки за оформлення вкладу онлайн): 5.0% річних — у гривнях на 7 днів; 2.0% річних — у гривнях на 1 місяць; 0.5% річних — у гривнях та доларах США на 3–12 місяців та в євро на 6 місяців; 0.25% річних — у доларах США на 1 місяць та в євро на 3 та 12 місяців (окрім Зростання в євро на 3 місяці). Також була збільшена удвічі (до 2.0% річних) надбавка за оформлення депозиту через онлайн-банкінг у гривнях;
- ОТП банк — знизив на 1.0% річних ставки за вкладами у гривнях на 6 та 12 місяців, на 0.5% річних — у гривнях на 3 місяці та у 25 разів (на 0.24% річних) — в євро та швейцарських франках — на 12 місяців;
- Приватбанк — з 01.01.2017 р. Приватбанк зменшив ставки по депозитам в іноземній валюті: у доларах США на 3 місяці — на 0.5% річних, на 6 та 12 місяців — на 1.0–2.0% річних. В євро по Приват-вкладу — на 0.5% річних, по Стандарту Строковому та Плюсу Строковому на 6 та 12 місяців — на 1.0% річних;
- Ідея банк — знизив ставки по депозитам у гривнях на 3–12 місяців та ощадному вкладу — на 1.0–1.5% річних;
- ВТБ — за вкладом Скарбничка зменшив відсотки на 0.5–2.0% річних та змінив суми необхідні для отримання надбавки у гривнях, доларах США та євро [5].

Таблиця 1

**Середні процентні ставки в банках України
за депозитами фізичних осіб (% річних) за даними
агентства Thomson Reuters: за січень 2017 року**

Період	Депозити в гривні	Депозити в доларах	Депозити в євро
3 місяці	↓ 16.04%	↑ 4.42%	↑ 3.42%
6 місяців	↓ 17.09%	↑ 5.36%	↑ 4.28%
9 місяців	↓ 16.53%	↑ 4.73%	↑ 3.25%
12 місяців	↓ 17.70%	↑ 5.96%	↑ 5.02%

Обираючи банк для вкладення грошей, потрібно звернути увагу не лише на величину процентної ставки за депозитами, але і на надійність і репутацію банку, оскільки банки, що проводять ризиковані операції, часто пропонують своїм вкладникам вищі процентні ставки [1].

ТОП-10 найбільших банків по депозитах фізичних осіб наведено в табл. 2.

Таблиця 2

**ТОП-10 рейтингу найбільших банків:
депозити фізичних осіб (тис. грн)
(станом на 1 жовтня 2016 року)**

№	Банк	Депозити фізичних осіб
1	Приватбанк	155 192 576
2	Ощадбанк	61 988 279
3	Укрексімбанк	24 407 280
4	Райффайзен Банк Аваль	16 014 607
5	Укрсоцбанк	15 164 073
6	Альфа-Банк	14 770 919
7	ПУМБ	14 600 844
8	Укргазбанк	12 205 704
9	Сбербанк Росія	11 076 721
10	УкрСиббанк	10 988 061

ТОП-10 найбільших банків по депозитах юридичних осіб наведено в табл. 3.

Таблиця 3

**ТОП-10 найбільших банків за депозитами юридичних осіб (тис. грн)
(станом на 1 жовтня 2016 року)**

№	Банк	Депозити юридичних осіб
1	Ощадбанк	66 621 534
2	Укрексімбанк	55 208 625
3	Приватбанк	40 696 294
4	Укргазбанк	37 930 806
5	Райффайзен Банк Аваль	24 636 912
6	УкрСиббанк	22 006 604
7	Креді Агріколь	18 805 041
8	Сітібанк	17 665 191
9	ПУМБ	16 479 016
10	Альфа-Банк	12 341 143

Отже, банківський депозит — проста і доступна форма збереження особистих заощаджень. Депозит — грошові кошти в готівковій чи безготівковій формі в валюті України чи в іноземній, банківських металах, які банк прийняв від вкладника або які надійшли для вкладника на договірних засадах на визначений термін зберігання чи без зазначення терміну

(під відсоток або дохід в іншій формі) і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору. Депозити традиційно постають основним джерелом формування ресурсної бази будь-якого банку. Вони є підґрунтям, завдяки якому, власне, і відбувається розвиток банківського бізнесу.

Література

1. Смовженко Т. С. Підручник «Фінансова грамотність» [Текст] / Смовженко Т. С. / К.: УБС НБУ, 2012. — 322 с.
2. Герасимович А. М. Облік і аудит у банках: Підручник / А. М. Герасимович, Л. М. Кіндрацька, Т. В. Кривов'яз та ін.; За заг. ред. проф. А. М. Герасимовича. — К.: КНЕУ, 2004. — 536 с.
3. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. — [Електрон.ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
4. Рейтинг самых надежных банков Украины в 2017 году. — [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://forinsurer.com/rating-banks>.
5. Депозити для фізичних осіб 2017 — калькулятор, надійні банки, детальні умови. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://finsee.com/депозити/>.
6. Банківські депозити [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://vseprogroshi.com.ua/bankivski-depoziti.html>.

Скібчик Олена Сергіївна

студентка

Інституту післядипломної освіти КНУ ім. Тараса Шевченка

м. Київ, Україна

УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ КОШТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

У цивілізованому, сучасному, постіндустріальному світі набуває все більшої актуальності оптимізація фінансових та виробничих процесів. Українська економіка вкотре переналаштовується згідно вимог сучасності. Кардинальна зміна зовнішньоекономічного курсу суттєво вплинула на національну економіку. Сучасні реалії пропонують нові правила та вимоги не тільки щодо якості української продукції, а також щодо управління фінансами та господарською діяльністю. Особливого значення набувають проблеми створення таких механізмів управління фінансами підприємства, які б відповідали сучасним умовам та забезпечували достатній рівень ліквідності та прибутковості. У цьому контексті важливим є управління оборотними активами підприємства.

Запорукою стабільного розвитку підприємства є фінансова стійкість, за якої, раціонально керуючи фінансовими ресурсами, апарат управління здатний забезпечити безперебійний і стабільний процес виробництва продукції. Значна частина цих фінансових ресурсів спрямовується на формування оборотних коштів. Від того, наскільки обґрунтований їх розмір і склад з урахуванням особливостей функціонування підприємства, залежить ефективність діяльності самого підприємства.

Перш за все, оборотні активи — це активи, що забезпечують неперервність господарського процесу.

Згідно НСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», оборотні активи — гроші та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

Оборотними активами підприємства є сировина, матеріали, паливо, малоцінні та швидкозношувані предмети, готова продукція, ліквідні цінні папери, грошові кошти. Такі оборотні активи, як дебіторська заборгованість, незавершене виробництво, витрати майбутніх періодів, є досить специфічними оборотними активами, які відображають незавершеність та неперервність виробничого процесу.

У результаті здійснення підприємством фінансово-господарської діяльності обсяг грошових коштів безперервно змінюється. Якщо

підприємство ефективно управляє оборотними коштами, то їх обсяг завжди достатній для стабільної роботи підприємства.

Обсяг оборотних активів має бути достатнім для забезпечення стабільної виробничої та фінансової діяльності підприємства. Основну увагу при управлінні оборотними коштами зосереджують на формуванні оптимальних для підприємства обсягу та структури оборотних активів.

Розрізняють три основних різновиди політики фінансування активів підприємства, а саме:

- консервативну;
- агресивну;
- компромісну.

Консервативна політика фінансування передбачає використання власних коштів та довгострокових зобов'язань для формування необоротних активів та половини змінної частини оборотних активів. Перевагою цього підходу є забезпечення мінімізації ризику, оскільки короткострокові зобов'язання використовуються у незначних обсягах для формування змінної частини оборотних активів. Водночас така політика фінансування може бути обтяжлива для підприємства. Крім того, вона передбачає втрати, пов'язані з неповним використанням коштів в періоди зменшення змінної частини оборотних активів. Схематично консервативна політика фінансування активів представлена на рис. 1.

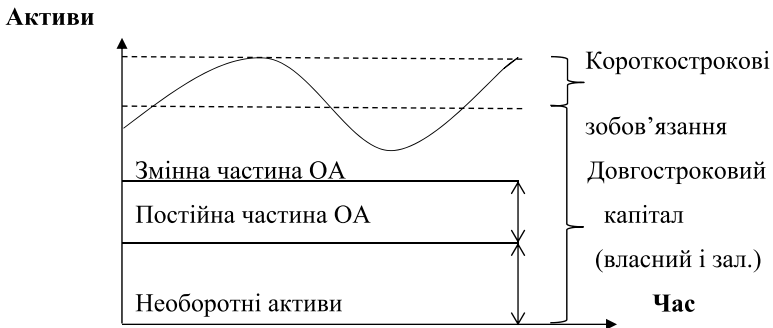

Рис. 1. Консервативна політика фінансування активів

Агресивна політика фінансування активів націлена на використання власних коштів та довгострокових зобов'язань тільки для формування необоротних активів (рис. 2). Оборотні активи у повному обсязі формуються за рахунок короткострокових зобов'язань. Ця політика фінансування має забезпечувати найнижчу вартість активів підприємства, проте вона обмежена занадто високим ризиком дефіциту ОА.

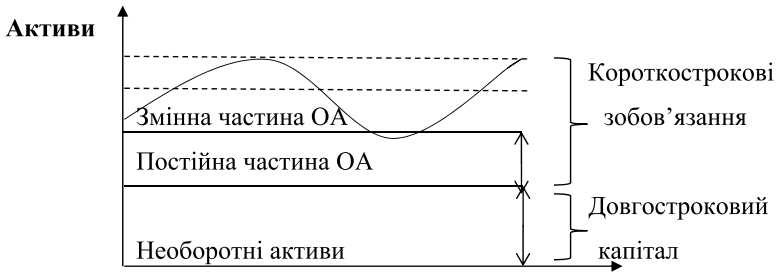

Рис. 2. Агресивна політика фінансування активів

Компромісна політика фінансування активів (рис. 3) має на меті використання власних коштів та довгострокових зобов'язань для формування необоротних активів та частини оборотних активів. При цьому, частина оборотного капіталу фінансується короткостроковими зобов'язаннями.

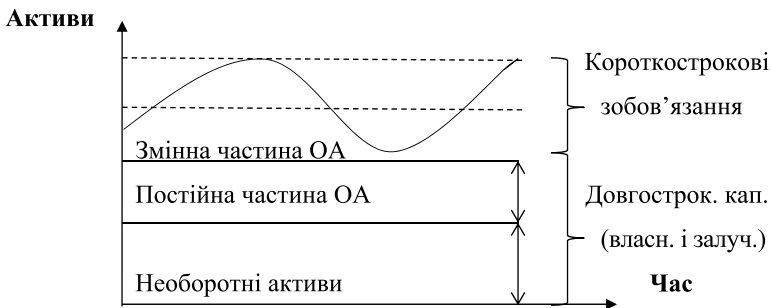

Рис. 3. Компромісна політика фінансування активів

Така політика фінансування активів дає змогу досягти компромісу між вартістю ОК та ризиком втратити частину прибутку від реалізації через нестачу оборотних коштів.

У процесі реалізації будь-якої політики управління оборотними коштами підприємства повинні намагатись прискорити оборотність оборотних активів з тим, щоб вивільнити частину оборотних коштів та поліпшити ефективність їх використання.

Підвищення оборотності обігових коштів дає змогу збільшити обсяги виробництва й реалізації продукції без залучення додаткових фінансових ресурсів.

Прискорення оборотності може відбуватися на всіх стадіях кругообігу:

- на стадії формування запасів — за рахунок визначення зайвих запасів та їх ліквідації, оптимального вибору постачальників і поліпшення організації постачання;
- на стадії виробництва — за рахунок впровадження нових технологій та підвищення ефективності праці, що сприятиме скороченню виробничого циклу без зниження якості продукції, яку виробляють;
- на стадії реалізації продукції — за рахунок раціональної організації збуту, що, зокрема, забезпечується формуванням і реалізацією ефективної кредитної політики.

Залежність між рівнем ОК та прибутком показано на рис. 4. При низькому рівні оборотних коштів підприємство може не мати достатнього рівня прибутку.

Рис. 4. Залежність між рівнем оборотних коштів і прибутком

Зростання рівня ОК до деякої величини забезпечує неперервний і стабільний виробничий процес за рахунок оптимальних для даного підприємства обсягу товарно-матеріальних запасів, залишку грошових коштів на рахунку та необхідного в конкретних умовах обсягу дебіторської заборгованості (оптимальний рівень оборотних коштів).

В результаті ефективного використання ОА прибуток досягає максимальної величини. Подальше нарощення обсягу оборотних активів приводить до виникнення надлишкових товарно-матеріальних запасів, невіправданої дебіторської заборгованості, неефективного використання грошових коштів, що негативно впливає на ефективність усієї виробничо-господарської діяльності підприємства та призводить до зниження прибутку.

Методика управління ОА на підприємстві визначаються відповідно до можливостей компанії, її галузевої належності, особливостей проекту, макроекономічної ситуації, сезонних та інституційних факторів, тощо.

У процесі управління оборотними активами слід аналізувати структуру, оборотність та ліквідність оборотних активів. Аналізуючи нормативні, усереднені та максимальні значення таких показників та показники на

інших підприємствах галузі, а також враховуючи політику підприємства щодо фінансування ОА приймаються відповідні управлінські рішення.

Управління оборотними активами передбачає правильне нормування та планування запасів сировини і матеріалів та врахування показників стану та ефективності використання оборотних коштів. Удосконалити управління запасами дають можливість моделі Міллера-Орра, Баумоля, метод прогнозування додатково необхідних фондів, модель оптимального об'єму запасу та інші.

До найважливіших елементів управління ОА належать:

- визначення оптимального обсягу та структури оборотних активів;
- визначення оптимального джерела фінансування оборотних активів;
- мінімізація витрат на фінансування та підтримку певного обсягу ОА;
- формування оптимального обсягу товарно-матеріальних запасів;
- управління дебіторською заборгованістю;
- управління грошовими коштами та високоліквідними цінними паперами;
- визначення структури джерел їх фінансування тощо.

Література

1. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» [Постанова Кабінету Міністрів України № 246 від 20.10.99] [Електронний ресурс] / Верховна Рада України: [сайт] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> – Назва з екрана.
2. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти» [Постанова Кабінету Міністрів України № 205 від 28.04.2001] [Електронний ресурс] / Верховна Рада України: [сайт] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0433-01> – Назва з екрану.
3. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Наказ міністерства фінансів України № 7307.02.2013] [Електронний ресурс] / Верховна Рада України: [сайт] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> – Назва з екрану – С. 2.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» [Постанова Кабінету Міністрів України N237 від 08.10.99] [Електронний ресурс] / Верховна Рада України: [сайт] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0725-99> – Назва з екрану – С. 3–4.
5. Азаренкова Г. М. Фінанси підприємств: навч. посібник [для самост. вивч. дисципліни]. / Г. М. Азаренкова, Т. М. Журавель, Р. М. Михайленко. – 3-тє вид., виправл. і доп. – К.: Знання-Прес, 2009. – 299 с.
6. Бандурка О. М. Фінансова діяльність підприємств. – [2-е вид. перероб. і допов.] / О. М. Бандурка, М. Я. Коробов, П. І. Орлов, К. Я. Петрова. – К.: Либідь, 2002. – 384 с.

7. Бетехтіна Л. О. Економічна сутність оборотного капіталу підприємства / Л. О. Бетехтіна // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/biznes/2009_1/.../090113.pdf.

8. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента / И. А. Бланк. — К: Ника-Центр, 2007. — 624 с.

9. Шелудько В. М. Фінансовий ринок: Навч. посіб. — 3-тє вид., випр. і доп. / В. М. Шелудько — К.: Знання-Прес, 2008. — С. 3.

10. Принципи та основні етапи оптимізації в системі управління оборотними активами на підприємствах / Н. О. Власова, Н. М. Смольнякова, О. В. Михайлова // Бізнес Інформ. — 2013. — № 6. — С. 202–208. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2013_6_35 — Назва з екрана.

УДК 658.153

Ульченко Світлана Миколаївна

*студентка кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київського національного університету технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАПОБІГАННЯ БАНКРУТСТВУ ПІДПРИЄМСТВА

Банкрутство є однією з найпоширеніших підстав ліквідації юридичних осіб та припинення підприємницької діяльності фізичних осіб. Втрати від збанкрутілих підприємств відчувають на собі не тільки контрагенти, а також і держава. Зростання кількості банкрутів призводить до порушення макроекономічної рівноваги. Таким чином, оцінка потенційного банкрутства підприємства є досить актуальною в Україні [2, с. 228].

Згідно зі ст. 1 Закону неплатоспроможність — це неспроможність суб'єкта підприємницької діяльності виконати після настання встановленого строку їх оплати грошові зобов'язання перед кредиторами, у тому числі по заробітній платі, а також виконати зобов'язання по оплаті податків і зборів (обов'язкових платежів) не інакше як через відновлення платоспроможності [1].

В свою чергу платоспроможність вважається можливістю підприємства наявними грошовими ресурсами своєчасно погасити свої строкові зобов'язання, що можливо у разі перевищення платіжних засобів над короткостроковими кредитами банків та кредиторською заборгованістю. Саме тому вона є одним із інструментів запобігання банкрутству підприємства. [3, с 265]

На думку Г. Ф. Шершеневича, видатного дореволюційного російського вченого-юриста, під неплатоспроможністю варто розуміти такий стан майна боржника, установлений в судовому порядку, який дає підставу припускати недостатність його для рівномірного задоволення всіх вимог кредиторів. Такий стан речей спричинює введення конкурсного процесу, тобто порядку рівномірного розподілу майна боржника між усіма його кредиторами. У сучасному законодавстві України конкурсний процес, у розумінні Г. Ф. Шершеневича, відповідає інституту банкрутства [4, с. 512].

Платоспроможність означає наявність у підприємства коштів і еквівалентів, достатніх для розрахунків з кредиторською заборгованістю, що потребує негайного погашення. Ознаками платоспроможності є: наявність грошей у касі, на поточних рахунках; брак простроченої кредиторської

заборгованості. Однак наявність тільки незначних залишків грошей на поточних рахунках знову ж таки не означає неплатоспроможності підприємства, бо кошти на поточні рахунки можуть надійти протягом кількох днів.

Вважається, що в підприємства на поточному рахунку має бути залишок коштів, який дорівнює різниці між кредиторською заборгованістю всіх видів, строки оплати якої настають протягом певного найближчого періоду (наприклад, тижня або декади), і поточною дебіторською заборгованістю на користь підприємства, платежі за якою очікуються в той самий період.

В умовах ринкової економіки є головною проблемою є необхідність своєчасного і повного виконання своїх зобов'язань суб'єктом господарювання. Для підприємств існує постійна загроза їх невиконання у будь-який проміжок часу, що в результаті відбивається на можливостях їх подальшого існування. Статистика свідчить, що компанії припиняють свою діяльність частіше внаслідок нестачі грошових коштів, тобто при недостатньому рівні забезпечення коштами, ніж через недостатню рентабельність.

Сьогодні дуже гостро постала проблема неплатоспроможності багатьох вітчизняних підприємств. Неплатоспроможність одного підприємства позначається на неплатоспроможності інших, а також на можливості підприємств вчасно видавати заробітну плату. Відтак це впливає і на платоспроможність рядових покупців [5, с. 156].

Через зростання неплатежів посилюється спад виробництва, що веде за собою інші проблеми на внутрішньому ринку, що йде на спад через незабезпеченість коштами, незалежно від того, що попит залишається незадоволеним, а виробничі потужності підприємств-постачальників не завантаженими.

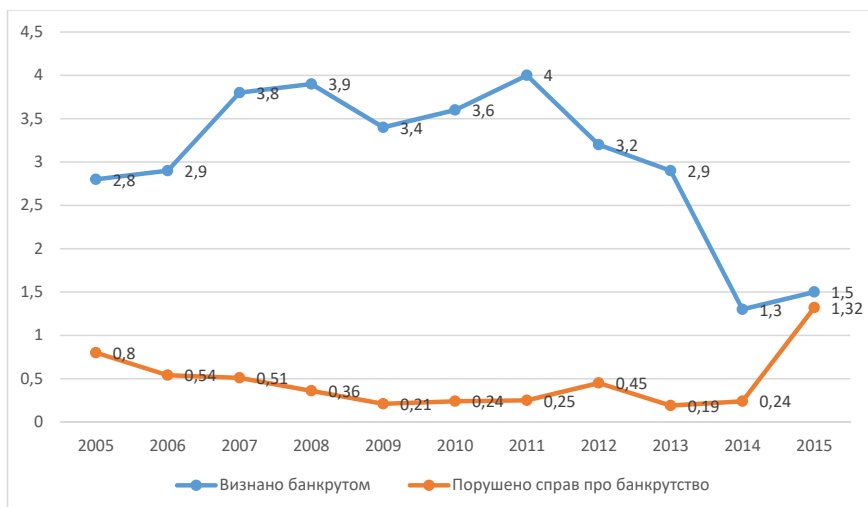
Саме тому банкрутами можуть стати економічно «здорові» підприємства, що потрапили у скрутне фінансове становище через неплатоспроможність своїх покупців.

На графіку представлено динаміку розвитку банкрутства українських підприємств за останні 10 років.

Найвищий рівень банкрутства зафіксований у 2007 році – 4359 підприємств, а найбільшу кількість справ про банкрутство було порушено у 2015 році – 804 підприємства.

За 2016 р. порушено лише 765 справ про банкрутство, що вдвічі менше (1300 справ), у порівнянні з 2015 р.

Щоб уникнути проблеми неплатежів, керівництво має орієнтуватись на збереження стабільного становища підприємства у кризових умовах, робити аналізи та висновки на підставі даних останніх років, застосовувати заходи щодо уникнення та подолання кризових ситуацій, шукати причини небезпеки банкрутства

Отже, доцільно буде сказати, що неплатоспроможне підприємство не в змозі погасити свої борги, що неминуче призведе до банкрутства, тому грамотний аналіз фінансового стану та розробка його покращення є важливим елементом у процесі поліпшення платоспроможності підприємства.

Література

1. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», від 14.05.1992 № 2343-XII. / <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
2. Мілаш В.С. Господарське право України: Курс лекцій — У 2 ч. — Ч. 1. — Х.: Право, 2008. — 228–234 с.
3. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств: підручник / О. О. Непочатенко, Н. Ю. Мельничук — К.: «Центр учбової літератури», 2013. — 265–266 с.
4. Бланк І.А. Основи фінансового менеджменту. Т 2. — К.: Ніка-Центр, 2012. — 512 с.
5. Хлістунова Н.В. Фінансові ризики підприємств / Актуальні проблеми економіки, № 7. — 2003. — 156 с.

Секция 7.
ЭКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ
ПРЕДПРИЯТИЕМ

Al-Ababneh Hasan Ali

*Ph.D., graduate student of International Economics
National Aviation University
Kyiv, Ukraine*

**PECULIARITIES OF FORMATION
OF ADVERTISING CAMPAIGN
IN THE ACTIVITY OF AIRPORTS**

Advertising, as one of the elements of the marketing communications system, is presented in the works of D. Bernet, A. Deian, F. Kotler, I. Krylov, S. Moriarty, E. Romata, J. Segely.

To carry out an advertising campaign in the air transportation market, the advertiser must have a clear idea of the potential consumer to whom his appeals are addressed. In addition, any advertising campaign is impossible without a preliminary study of the competitiveness of goods, competitors, conjuncture of the commodity and advertising markets.

The strategy of the duration and intensity of the campaign plays an important role in planning advertising in the air transportation market. The strategy of the duration and intensity of the advertising campaign appears in several forms. [2, p. 528]

The first kind is a strategy of continuity, which is a trade-off between considering the financial possibilities and the intensity of the advertising campaign.

The next strategy is a strategy of pulsating impact, is a popular alternative to continuous advertising.

Another type is the strategy of focal influence, which is characterized by periods of intense advertising and periods of its absence. The use of periods of absence of advertising is caused by the hope that consumers will remember the trademark for a while after the end of the advertising series. [3, p. 405–409]

In recent years, much attention has been paid to measuring the value of communications when planning advertising at airports. Some of the possible weighted estimates of costs that can be calculated to account for the communicative factors of advertising in the air transportation market are:

1. Exposure capabilities of a particular media.
2. The weight of the advertising exposure, allows you to compare the possibilities of advertising to be seen.
3. The weight of the communicative component allows you to compare the communicative opportunities of advertising circulation.
4. The weight of the frequency of advertising in a particular media. [6, p. 304]

The sphere of air transportation is characterized by high cost indicators, the presence of premium business entities and a high level of competition. Therefore, when planning an advertising campaign in the sphere of air transportation, special attention is paid to the study of the competitive environment and budget planning.

Many advertisers of the sphere of air transportation find it difficult to objectively analyze the market environment. Sometimes companies overestimate the values and attributes of their products. However, the key to successful marketing is an objective evaluation of both your own products and competitors' products from the point of view of the consumer.

References

1. Bogomolov O. T. The world economy in the age of globalization / O. T. Bogomolov. Moscow: Economics, 2007. — P. 359–360.
2. Buralev Yu. V. Management on transport / Yu. V. Buralev, H. H. Gromov, V. A. Persianov et al. Moscow: Academia, 2008. — 528 p.
3. Vasiliev G. A. Basics of advertising activity / G. A. Vasiliev, V. A. Polyakov. — M.: UNITI-DANA, 2004. P. 400–414.
4. Veselov S. V. How to build a forecast for the development of the advertising market / Advertising technology. — 2004. — No. 3. — P. 8–10.
5. Korotkov V. A. Perfection of marketing management / Marketing. — 2006. — No. 1 (86). — from. 19.
6. Kostromina E. V. Economy of the airline in the market conditions / E. V. Kostromina. — Moscow: Aviabusiness, 2002. — 304 p.

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЦЕНТР
МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
«ИНТЕРНАУКА»

Сборник тезисов научных трудов

**XXII МЕЖДУНАРОДНАЯ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ:
«АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОВРЕМЕННОЙ НАУКИ»**

Москва–Астана–Харьков–Вена

«28» июля 2017

Издано в авторской редакции

Адрес: Украина, г. Киев, ул. Павловская, 22, оф. 12

Контактный телефон: +38(044) 222-5-889

E-mail: info@international-science.com

<http://international-science.com>

<http://inter-nauka.com>

Подписано в печать 15.07.2017. Формат 60×84/16

Бумага офсетная. Гарнитура PetersburgС. Печать на дупликаторе.

Тираж 100. Заказ № 277.

Цена договорная. Напечатано с готового оригинал-макета.

Напечатано в издательстве ООО «Центр учебной литературы»

Свидетельство про внесения субъекта издательской деятельности в
государственный реестр издателей, изготовителей и распространителей
издательской продукции: Серия ДК № 2458 от 30.03.2006